M.g.11. ~~3 B~~ C 6.
£.2

M.g.11
f.2.

55.a.12.

FRANCISCI
ROSETI VERO-
NENSIS MAV-
RIS.

8 03

SERENISSIMO, ET EXCELlentiſſimo. D.D. Henrico Octauo Dei gratia Illuſtriſſimo Regi Angliæ, & Franciæ, atq; domino Hiberniæ. Franciſcus Roſetus Veronenſis perpetuam felicitatem.

DIVARVM omnium facile principis Vrſulæ, ac beati Eucharii Agrippino patre iſtius ueſtrę Britaniæ feliciſſimo olim rege ex Demetria Auguſta geniti eiuſdem diuæ coniugis celeberrimi uitam heroicis tribus libellis à me proxime abſolutam tibi regum omniũ facile Principi Henrice inuictiſſime, ac ſemper auguſte potiſſimum nuncupare conſtitui, Primum, quod hæc tot Illuſtrium Virginum ciuium tuarum mentionem complexa ita iam tibi per ſe deberi uideatur, ut uel ſine ulla dicatione mea iure optimo hanc tibi uindicare poſſis, deinde, ꝙ ſingulari quadam uirtute, doctrina, ingenio, uitæ elegantia, omnibus deniq; animi dotibus ita ſæculi noſtri regibus præſtes, ut cæteris luminibus late cœlo coruſcans lucifer antecellit, ſic enim de te piiſſime, maximeq; Rex non Veneti modo mei illuſtres, ac nunq̃ ſatis laudati, quiq; liberrime, quod ſentiunt, profiteri ſemper conſueuere, minime cuiq̃ fictis aſſentationibus blandientes loquuntur, ſed & omnes Italiæ, exterarumq; prouinciarum urbes, certo iam gẽtium conſenſu ueriſſime & arbitrantur, & prædicant,

Nec ueritus quidem ſum, ne importune pleriſq; rem fortaſſe non ſatis prima fronte æſtimantibus ſacratiſſimis occupationibus tuis mei huius operis dicatura uiderer obſtrepere, quum eum te nobis in dei immortalis cultum religionem'q; conſtans admodum fama uulgauerit, quem olim Numam Pompilium ſecundum Romanorum Regem a' Curibus ad imperii adminiſtrationem accitum, aut Lycurgum apud ueteres Lacedęmonios latinis, græcis'q; hiſtoriis fuiſſe accepimus. Quin tuæ potius ſerenitatis diuina fretus humanitate non audacter modo, uerum etiam confidenter eidem nuncupatum poema meum auſus ſum deſtinare miſſo iſtuc in Britaniam uſq; tuam unico filio, qui id ſanctiſſimo tuo numini pro me ſuppliciter offerret, quando quo minus ego huiuſcemodi munere defungerer, & iam ingraueſcens annis ætas, & aduerſa imbecilli corporis mei prohibebat ualetudo, haud tamen eo minus ſereniſſimæ amplitudini tuæ pietatis plenos labores meos gratos fore arbitratus ſum, quod eidem corã, ut par fuerat, mihi ſupplicare non licuiſſet, quum a' cœleſtibus etiam numinibus, a' quorum fulgore tum illuſtris patris tui cæterorum'q; maiorum gloria, tum imperii tanti maieſtate, non multum abes, pios interdum humanæ uoluntatis affectus pluris fieri, q̃ conatus quantũuis arduos plane' intelligerem, Cæterum quid attinet plura dicere quaſi diuinæ humanitati tuæ diffidere uidear. Ad propoſitum igitur redeo, utinam regum omnium eminentiſſime hanc meam ſcribendi fiduciam par etiam felicitas ſecuta eſſet, ut quæ inclytæ maieſtati tuæ dicarentur condi

gna, uel cõdignis ſaltem proxima æſtimari poſſent, quod fortaſſe ita demũ eueniſſet, ſi glorioſæ huius uiraginis præclara facinora dictis etiam exæquari potuiſſent. ſed quis opus tam laborioſum, tam arduũ, tam difficile aut unquã ſatis præſtiterit, aut omnino præſtiturum ſe polliceri audeat? Ego medius fidius, ut uerum ingenue fatear, nec imbecilles uires meas diſſimulem, minime polliceri auſim, quippe qui nihil unquam æque incompoſitum, perplexũ, mancum, atq; huius regiæ uirginis hiſtoriã legiſſe meminerim. Nam quum eius res præclare geſtas nobis olim conſcribendas propoſuiſſemus, eas apud duos tris'ue tantum authores uidiſſe minime contenti, nouem circiter ſcriptorum editiones percurrimus, quæſitis etiam iſtinc per literas ueterum exemplarium monumentis, nequa nobis ad ſcribendæ rei fidem fieret impoſtura, è quibus pertinaci labore, ac ſtudio aliquandiu uerſatis, nec ſine Theſeo (ut dicitur) quæ ueriſimilia magis fuere, in poema hoc noſtrum contulimus, quo facilius mihi quoq; ab inclyta ſublimitate tua ueniam datum iri non dubitem, ſi qua nos ad hiſtoriam hanc pertinentia, ut in re tum ueteri, tum uaria, tum à pleriſq; non ſatis etiã fideliter tradita prætererint, ſiqua conſulto omiſſa, ſiqua & poetice conficta, nam id quoq; nobis licere interdum duximus, quãq̃ parce alioquin, q; hiſtoricæ ueritati bene conſultum uellem, facere conatus ſum. quæ omnia ſi tenui nimis filo contexta celſitudo indicauerit tua, omiſſo uerborum examine materiã tantum ut minime aſpernãdam, conſiderabit, quæ ſuapte natura delectabilis neq; phuci, aut ceruſſæ tectorio oblini

paſſa eſt, neq; calamiſtro inuri, neq; bracteato ullo exotico'ue phalerarum apparatu perſonari. ſed quo' licentiori oratione mea progredior? dum maieſtatem tuam alloqui diutius iuuat, pene' fabulam prologus exceſſit, modum'q; ſuum prætergreſſa eſt epiſtola. itaq; bene, ac feliciter uale regum optime, maxime'q;, & longo quaſi poſtliminio in tuam ſe inſulam, ſedes'q; olim ſuas recipientium tot uirginum millia, earum'q; principem Vrſulam hilari fronte, ac lætis complexibus ſuſcipe, nec non Petrum filium meum ampliſſimæ maieſtati tuæ addictiſſimum pridem mancipium meo nomine ſacris pedibus tuis ſuppliciter aduolui æquo animo patere.

FRANCISCI ROSETI MAVRIDOS LIBER PRIMVS.

AVRIS,& Egregiæ Comites:quas ſtragibus atrox
Iulius horrendis letho dedit, Eucharius'q;,
Et ſocii mihi carmen erunt.ſtipata decenti
Diua choro ceptis faueas:nec deſpice luſus
Surgentis pridem latia de plebe poetæ.
Dux mihi uirgo tuos errores pande canenti, Inuocatio.
Dilectos'q; deo thalami genialis honores:
Et feſtas ſine prole faces:ac neſcia lecti
Vincula uerborum ſolo gàudentia nexu,
Fluctibus errantem tumidis hymænæon:& ipſa
Mente tenus nodos hilares,animis'q; receptos
Simplicibus tantum,& plenos pietatis honores.
Regia tu proles iuuenis diuine coronam
Necte pio uati:candentes'q; ādiice uittas:
Et numeris Phœbo melior ſuccede potenti
Numine rem priſcam referens ab origine prima,
Expers coniugium Veneris,caſtas'q; maritæ
Illecebras:nec nota thoro connubia molli,
Et quæ cauſa necis ſociam tibi iunxerit,unde

Claſſe puellarum tot millia uecta per urbes
Tempore barbaricas longo: quæ tanta pararit
Cauſa, rates: ſtudio'q; iuua tua geſta mouentem.
Nec minus huc adſis triplici diadematis orbe
Sortite argolico domini de nomine nomen
Summorum quot erunt, & quot per longa fuere
Sæcula pontificum digniſſime: ſancta'q; ſanctus
Orſa iuues. tum nyſa mihi te haud ceſſerit Euan,
Nec ſit opus muſis, nec Pallade: nec mea quondam
Caſtalius riget ora liquor: nec tempora circum
Crinales ludant hederæ, lauri'ue reſultent.
Verum adſis ſeptus diuum tot millibus: olim
Quot te uiderunt hominum pia iura tuentem.
Parcite Pierides ludenti cognita pridem
Nomina, maius opus moueo: maius'q; petendum
Auxilium. multo Parnaſus uincitur æthra.
Cœleſtes thedas canimus, terris'q; relictis
Scandimus ætherias ſedes: iam lumine perflor
Multiplici: læta procedunt fronte micantes
Cœlicolæ: numeris'q; inſurgit turba canoris.
Virgineos cœtus, undena'q; millia diuum
Auſpicor: incentum quæ ſint motura fidelem.
Iſta mihi ueterum memorent primordia rerum:
Palladis iſta uicem ſubeant. dux Vrſula fortis
Calliopes ſit dia loco. ſit Apollinis inſtar
Eucharius, nec non Bromii cum præſule ſummo,
Eripiant hæc, ſi merui, me numina terris.
Britanię inſulæ breuis deſcriptio. Nobilis extremo protenditur inſula fluctu

Stringentis

Stringentis terram Oceani: quæ uergit in Arcton
Fœcundo laudata ſolo, ac ſatis herbida partim,
Ac partim, algentes qua ſe decliuis in undas
Sol agit: occidui proſpectat littoris æſtum.
Magna & parte ſui: lato qua ſe angulus arctat
Aggere, non ſegnis procurrit ad oſtia Rheni;
Ingens, plana, ferax, noſtris uix cognita tellus,
Q uãquam auro, atq; opibus felix: ni pace ſub alta
Muſarum'q; parens, noſtri'q; poematis author
Rex regum dites populos Enricus amœnet
Octauus ſuperans uirtutum laude parentem
Inſignem titulis, & maieſtatis honore.
Aſpicit hæc Morinos obliqua hinc fronte reſurgens,
Germanos illinc: donec ſe adſtrinxerit: atq;
Trinacriæ fiat diducto margine compar.
Gentibus occiduis non paruus terror, & amplo
Cognitus oceano clara ditione tenebat
Hanc Agrippinus: generis cui ſtemmate diues
Magnorum ueteri ſurgebat linea regum:
Eucharius proles huic inclyta dotibus ingens — Eucharii Encomion.
Corporis, atq; animi: nãq; eſt & factus ad unguem,
Et fortis, dextra'q; potens, nulli'q; ſecundus,
Seu campo decurrit eques uenator aperto:
Siue pedes colleis, ac ſyluas curſibus ambit
Luſtra, feras'q; graues agitans animoſus anhelis,
Latratu'q; canum dãmas, capreas'q; fatigat:
Siue aciem ferro accinctus, clypeo'q; refulgens
Belliger hoſtilem aggreditur: galea'q; comanti
Inſignem referens gradiuum, prælia miſcet.

Nam iaculum torſiſſe manu,neruis'q; ſagittas
Excuſiſſe leues tenuis labor obtigit illi,
Ingenii tamen eſt præſtantior artibus æquans
Carmine Mæoniden graio,latio'q; Maronem:
Eloquio'q; ualens duplici,tonat ore diſerto
Res'q; ducum ueterum ſcriptor complectitur audax,
Munificus,facilis,clemens,urbanus,& idem
Impiger,affectus'q; graues cohibere peritus,
Nec fidis indoctus ſtudio eſt:ſed muſicus arte
Eximius:nec non animo comprehendere ſolers
Quæcunq; obſcuris rationibus abdidit,& quæ
Inuoluit cæcis penitus natura tenebris.
Innumeri hunc reges generum ſibi poſcere:matres
Reginæ hunc unum natis optare iugali
Nubilibus thæda grandi uel dote maritum.
Huic igitur pater,atq; parens Demetria certis
Dum cupit auſpiciis conſortem iungere lecti,
A ſummis quæſita procis placet Vrſula tantum:
Ni damnet,quod Virgo colit bona numen uterq;:
D.Vrſulæ encomion. Reginis & enim,reginarum'q; puellis
Omnibus:arctoi qua littoris obſtrepit unda,
Occidui'ue ſonant æſtus,late'q; uagantur,
Hæc una eſt prælata nurus:gens cætera ſordet.
Hæc tua Maure fuit ſoboles rex;inclyta coniux
Edidit hanc Darea tibi:quæ ſola Britanos
Saltibus Hercyniis admotos,atq; feroci
Germano:quos tu frenas,pene inſerit aſtris,
Iure & enim:nanq; eſt ut forma inſignis:ut omnes
Prouocet eximio ueteres heroidas una

Corpore:diuarum'q; imitetur nomina,& æquet,
Et charites tris ore gerat,ueneres'q; pudicas:
Sic cunctis animi præſtans uirtutibus,artes
Septenas tenet ingenio laudabilis acri,
Et linguæ eloquium duplicis uirguncula callet:
Nec diuina frequens tractare uolumina ceſſat.
Nam canere, atq; lyræ ad ſonitum, citharæ'q; moueri,
Et ſaltu geſtire uago,quum norit,ineptum
Autumat,ingratum'q; deo pietate referta.
Pingere acu chlamydem:ac gemmis uariare colorum:
Purpureo'q; aurum ſumptu redimire,laboris
Non putat indocti ſtudium par ueris honores
Palladias imitata manus,fictum'q; nitorem.
Conſpicuum'q; id præſtat opus:quodcunq; recurſu
Artificis dextræ molitur ſedula telis:
Seu phaleris inſignit equos,oſtri'q; lupatis
Inducit lapidum certantes ignibus ignes:
Multiplici'q; grauans auri ſinuamine latum
Penſile communit:ſonipes quo geſtiat ardens:
Nec non baccarum pictis frontalibus orbes
Adiicit eximios:quos proxima littora norunt,
Textile ſeu peplum templi componit amicis
Numinibus donum:ſeu lintea rara parenti
Cœlicolum ſummo,frondes,uolucres'q;,feras'q;,
Ac maris undiſoni prædas ubi ponere curet,
Vera putes;ſpirant uolucres,piſces'q;,feræ'q;,
Arboribus uere frondes agitantur amœnis:
Raſilibus tanti eſt calathis aſſueſſe puellas.
Artifici at quota nunc nauabit pollice uirgo

Regia opus doctum. teritur lux plurima cantu,
Aut mollis choreæ ſaltu. iuuat ocia tantum
Sectari, & formæ ſtudio marceſcere inani.
Euchasrius.d. Vrſulā uxorē expetit. Dotibus hanc igitur tam multis expetit ultro
Præſtantem Eucharius: nec ſacris cogitat illam
Numinis alterius: quod non colat ipſe, teneri:
Atq; peregrinis infeſtam ritibus, unum
Complexam terræ denum, ponti'q;, poli'q;.
Quin furit incautus: nec non ſecum ipſe parentum
Segnitiem damnat tacitus primum, acriter inde
Arguit impatiens, differri uota maligne,
Inuidiam'q; obſtare ſibi, non fata, beatum
Hac fieri ſe poſſe thori conſorte puella.
Quærit item, quæ læta ſibi connubia poſcat,
Atq; hilares thædas, cur nam legatio ceſſet.
Hanc uerbis lenire pater non deſinit iram
Dulcibus: & blando uix mitigat ore furentem
Virginis haud niſæ in thalamum, aut ratione coercet,
Tantus amor mentem, ac iuuenilia pectora uexat
Danda ſed Euchario uenia eſt: ſi te optima Mauri
Tam cupide expoſcit: ſi de te cogitat una:
Si te ne careat, grandes quoq; concipit iras:
Cuius enim haud moueat præcordia, quà patet orbis,
Nominis hæc diffuſa tui iam gloria Virgo?
Pectora uirtutum ſtimulus compellit, & urget
Regia: te'q; ſibi præſagit forte maritam
Ordine fatorum certo: comitem'q; triumphi:
Quo diuum inſcendat lætus poſt fata curules.
Scit fore ſe terris celebrem te coniuge, & aſtris.

Quid q; tartarei princeps, cæci'q; receſſus
Chriſticolum ſanctis infenſus legibus: ut te
Culmine de ſummo uirtutum detrahat, errans
Euchario infelix etiam hæc cõnubia ſuadet:
Pectore te'q; refert tacito per ſomnia: & artes
Callidus exercet ſolitas: urit'q; furentem
Sponte, nouis iuuenem feruoribus, æſtibus æſtus
Adiiciens, facibus'q; faces, atq; ignibus ignes.
Hinc rapitur cæco mentem percuſſus amore,
Nec potis eſt ſæui ſtimulos perferre furoris.
Tum patris arbitrio legatos nauibus indit:
Hanc qui coniugio poſcant: thalamos'q; iugales
Protinus oratum mittit: ni optata ferantur,
Vim blandis addit precibus: ſpreta'q; paterni
Militis incurſus pro maieſtate minatur,
His ratus eſſe nihil thædis felicius uſquam:
Tantum animo inſedit facies non uiſa decoræ
Virginis audaci, & facie prudentia maior.
Interea diuum rector ſpeculatus ab alto
Aethere iampridem pollutas crimine terras
Multiplici, ac priſca uacuos pietate, fide'q;
Mortales, rebus ſtatuit ſuccurrere lapſis:
Atq; hominum exemplis firmare recentibus olim
Pectora: ſelectum'q; e' multis euocat unum (Angel⁹ ad.d. Vrſulã mittit.)
Numinibus numen, tu'q;, inquit, regia Mauri
Tecta pete: & celſis ſubito delabere ab aſtris:
Atq; huius: quæ uirgineo mihi corpore ſeruit:
Pectoris & ſanctos uortit bene fida receſſus,
Hæc natæ mandata piæ fer protinus, a' me

Se lectam ſciat e multis regalibus unam
Virginibus: quæ dogma meum diffundat, & ornet:
Eucharium'q; illi geniali uelle cathena
Iungere, quem cædes ſociet, non fœdera lecti:
Huius ne damnet thalamos: quos legimus ipſi.
Vix hæc deſierat: quum nuntius aurea linquit
Sydera, ſuccinctis nebulas diuerberat alis:
Hinc rapido immenſum labens per inane uolatu
Segnior & nullis tranans aquilonibus auras,
Ima tenet: prono'q; obſtantis pectore terras
Contigit, effudit'q; dei pia iuſſa potentis:
Dein ſublimis abit coris, euris'q;, notis'q;
Ocyor, & zephyris claro ſua numina faſſus
Fulgure ad immenſi ſtellata palatia cœli.
Excipit hos igitur monitus: imis'q; reponit
Pectoribus Mauris: ſanctis'q; affatibus ora
Ad cœlum his conuerſa aperit: ſummum'q; tonantẽ.
D. Vrſulæ oratio. Magne poli rector: quem pridem obſeruo, colo'q;:
Cuius & officiis, & largo munere dextræ
Obruor infelix, & feliciſſima rurſus
Eruor e cæcæ tenebris, & carcere uitæ,
Qua meritas grates referam tibi uoce puella?
Qua feciſſe ſatis potero ratione tuis tot,
Ac tantis in me meritis? quod regia proles
Edita ſum, ducis'ne parum: niſi regia creſcant
Nomina coniugio, & regis ferar eſſe marita?
Maxima ſed q̃q̃ hæc: tamen & maiora pauemus:
Quum ſtatuor dux ipſa tui gregis inſcia rerum:
Quam'q; regi ducibus fuerat par, præficis: aptum

Non ſedet hoc noſtris humeris onus optime cœli
Arbiter;ah tante ne rerum mole præmamur.
Non deerunt:hæc qui ſubeant tam grandia fortes
Munia:ſi precibus metui uirguncula quicquam,
Aut dulci gemitu,aut ſacrorum lege frequenti,
Hoc unum ſupplex oro:miſerere precantis.
Quod ſi certa tuæ ſedet hæc ſententia menti:
Et querimur fruſtra:nec noto flecteris ore,
Ipſe animum,ac uires dederis,nil ferre recuſo.
In freta procurram ratibus:patrium'q; relinquens
Læta ſolum,terras fortis ſpectabo remotas:
Atq; omnis luſtrabo plagas:ſcrutabor Iberos,
Gallorum'q; urbes:nec me germanica tellus
Neſciet:& latios non exhorrebo penates.
Perpetiar duram'q; famem,ſæuos'q; labores,
Frigora,uim'q; æſtus: nec non poſt uulnera mortem.
Talia humi dum Virgo rogat proſtrata tonantem,
Improba adit regem ueniens legatio Maurum. Oratores Eucharii Mauri regem adeunt.
Quam ſimul accepit rex,ceu diſcrimine certo
Horreſcens,imo'q; trahens ſuſpiria fleuit
Pectore:nec quid agat dubius ſatis inuenit:illinc
Regni agitur ſtimulis:hinc relligione uetatur
Neſcius eſſe poli domino ſua pignora curæ.
Illam & enim rerum'q; parens:& conditor orbis
E matris gremio exceptam delegerat olim
Eſſe ſibi famulam,primo'q; uocarat ab ortu
Chriſticolis fidei non parua exempla daturam,
Et diuum aucturam cœtus plus omnibus unam.
Hinc annos uix nata decem feſtinat ad aras:

Et mundi refugit laqueos.non regia cordi
Atria:non animos thalami mouere iugales,
Deliciis non fracta nouis præferre paterno
Pauperiem ſceptro tenuem regnis'q; parata,
Omnibus & uitæ illecebris,non per ſide gaza,
Non auro,aut gemmis ſapientum pectora uinci
Gnara ſatis,nec non cœleſti prædita mente:
Nanq; & colloquiis diuum noctes'q; dies'q;
Virgo fruebatur:quo iam ſic certior eſſe
Mœroris cœpit patrii.tunc utile profert
Conſilium:& dictis ita patrem affatur amicis.
Care mihi genitor:niſi me mea numina fallunt,
Externo,ancipiti nequicq̃ pectora motu,
Connubio q; poſcor,agit.mihi triſtior ipſe
Noſceris.haud timeas:nec me ſpondere recuſes
Euchario:regem'ue irrites uoce potentem
Ingrata:ut propriis infeſtum mœnibus urbis,
Finibus aut regni metuas:quin excipe lætus:
Et iuuenis cape uota libens:neu ſperne futurum
Care parens generum:illi & ne forte petitum
Lex aliena thorum teneat,trieteride plena
Chriſticolum ſanctas adeat,leges'q;,fidem'q;:
Det'q; puellarum claſſem mihi millibus apte
Inſtructam undenis(totidem nam poſcere iuſſa eſt
Millia Virgo dei monitu)quis rite peractis
Me ſibi tum ſponſam capiat.fore nouerat illa:
Vt fati ſocium ſeſe præberet amatæ
Eucharius:nullo'q; infectæ crimine,tandem
Sedibus aſtriferæ lætum ſe immitteret æthræ.

Nam de ſe haud ignota ſibi matris'q; relatu,
Nutricis'q; piæ fuerant oracula patri:
Reddita fatidicis iampridem uatibus: ipſo
Dum reptat latitans utero genitricis amatæ,
Hæc & enim recolit prudens, & pectore uerſat:
Id'q; unum in primis: cecinit q; Tantalus orbe
Clarus in occiduo ſignis, morum'q; tenore,
Atq; animi uirtute potens: cui pectora certi
Enthea non modico tepuerunt carminis œſtro.
Regia naſcetur: nec iam mora longa uirago: Vatis
Biſtere, qua tumeas, & cœlum uertice pulſes: rĩſum.
Perpetuis hæc quum numen ſacrabitur aris:
Quippe ſuo terram complebit nomine, & auras
Aetherias latum geniali claſſe pererrans
Oceanum, innumera'q; Europam uirgine luſtrans:
Tandem aget horrenda comitũ de ſtrage triumphos:
Se'q; æternabit merito uirtutis honore.
Conſilium, & natæ monitus uix mente recepta,
Atq; animo longe diuerſa fronte priori
Rex probat: & magna procerum ſtipante caterua
Legatos optata iubet reſponſa referre.
Quam ſibi ut Eucharius pactam uidet, æquore lectas
Vndenas iubet ire rates: & lege recepta
Nauibus imponi plenam in trieterida uictum.
Iam'q; auro clarus iuuenis procedit, & oſtro
Lætitiæ dans ſigna nouæ: urbs iam tota renidet,
Aulæis domus ampla micat, nato'q;, patri'q;
Gratantur proceres: atq; omnis regia feruet
Exuuiis ornata ducum: ſpoliis'q; ſuperba

Aſſyriis,ac Marmaricis,& Colchidos oræ.
Edita quid referam populo ſpectacula mille,
Atq; epulas de more datas,pia munera regum?
Fluxere immunes toto uix quattuor anno
Lætitiæ,plauſus'q; dies,luxus'q; beati:
Sera'q; lindonii plebes diludia ſenſit,
Euolat interea:creber'q; per oppida currit
Nuncius,edicto nymphas accerſit ab omni
Regni parte nouo.mora tollitur illicet omnis:
Virginũ apparatus. Omnis in officio domus eſt:urbs perſtrepit omnis
Quærendi ſtudio cultus.pars ſerica tractant
Pallia:pars tyriis pugnantia coccina uerſat.
Luteus has:illas praſinus color allicit,albus,
Cœruleus,roſeus'q; alias:amethiſthina quaſdam:
Aut oſtro:aut ſplendens ferrugine ueſtis ibera.
Confeſtim ſe quæq; nouo redimire colore
Præparat:& cui ſit grati ſperanda decoris
Mentes palma agitat.grauibus micat illa corallis:
Hæc ſe uiſendam raro dat uirgo monili,
Hæc phaethontiadum ſtillata electra querelis:
Pectore quæ:nec non niuea ceruice terantur
Grandia,ſed minimo ſurgentia pondere geſtat.
Eſt quæ præniteat genualibus.illa capillos
Neglecta ciniflonis acu,cirro'q; fluente
Ræticulo,includit celebri,mitræ'q; ſuperbit
Gemmatæ pretio inſigni.prælustribus ardent
Armillis aliæ læuarum pondere grato.
Hæc ſtrophio:quod pinxit acu manus optima,laudẽ
Præcipui quærit cultus in uirgine multa.

Aſſuit hæc limbum tunicæ: quem prægrauat auri,
Argenti'q; labor ſtellantis margine cœli
Conſpicuum rutilo. grandes ſuſpendit elenchos
Auribus hæc, collo uirides parat illa ſmaragdos.
Leuibus hæc onerat baccis caput. annulus, illi
Qui certis micet articulis, exquiritur. empto
Hæ ſibi crine placent. alias bombycinus ornat
Panniculus. plures'q; nitor non arte petitus,
Et propriæ decuere comæ. quid ſingula narrem?
Nulla peregrinos non attentauit odores:
Ignotas'q; ſuis ſcrutata eſt rupibus auras.
Quicquid habent Indi graciles: quodcunq; ſub axe
Naſcitur aſſyrio, Phœbi quod colligit ales
Funeribus præluſtre ſuis, oluiſſe laborant.
Nan'q; hæc procedit balanatis crinibus, illa
Spirat oronteam fragranti è pectore myrrham.
Coſton, uel caſias aliæ, uel cynnama. plures
Germinis hebræi guttas opobalſama olentes,
Ve nuribus blandita diu foliata latinis.
Sunt, quas conciliet raro caldæus amomo.
Sunt, quibus & flores cilicum myropolia uendant.
Omnibus hæc & enim pro phuco unguenta puellis.
Cultibus his, ac mille aliis fluit undiq; uirgo
Exultans nec adhuc uenturi conſcia fati.
Ordine iam picta ſiſtuntur fronte triremes — Nauiũ apparatus.
Matribus inuiſæ multis. uectura refulget
Maurida cælato generoſam puppis apluſtri.
Feſta puellari complentur littora cœtu.
Agmina uiſendi ſtudio iuuenum'q;, ſenum'q;

Conueniunt: cultæ'q; nurus ſpectacula reddunt.
Procedunt, reſident'q; piæ longo ordine matres,
Atq; aliqua hic: multa compleri uirgine puppes
Dum uidet, indoluit, thalamos ſe noſſe, uiri'q;
Illecebras: q; ſe non exceptura uideret
Nauigia: & ſolis ſperari poſſe triumphos
Virginibus cultis hilares, ac gaudia noſſet.
Et iam mœſta parens amplexus iungit anhelos:
Oſcula'q; immiſcet lachrymis: pars pignora deflent,
Pars caras fruſtra queritur migrare ſorores.
Hæc blandæ neptis cor luctificabile ſedat:
Aut dulci teneros lenit ſermone nepotes.
Virginis hæc ſociæ ſingultus placat amaros,
Aut triſtes auiæ fletus, amitæ'ue dolorem
Mitigat: et uerbis queſtus caſtigat amicis.
Illa patris collo mox diſceſſura pependit:
Hæc fratrem complexa tenet: claſſem'q; moratur
Officio pars magna pio. iam'q; æquora molles
Mulcebant zephyri tranquilla iacentibus euris:
Agmina tota rate undena & ſe clara receptant
Aerata ſtimulante tuba, curſum'q; uocante.
Corpora lecta decem: quæ ſingula millibus eſſe
Imperio poſſent omnis quæſita per urbes
Puppim conſcendunt celſam: littus'q; relinquunt.
Aſtra putes, Phœbi'ue chorum cum Pallade læta
Parnaſi liquiſſe iugum: nec forma, nec ætas
Diſſimilis, parili ſurgebant corpore denæ.
Atq; ubi uere nouo cepit frondeſcere pontus:
Et ſortita ſuam ſunt ſingula millia puppim:

Virgies nauigia conſcendunt.

Hinc'que puellarum plauſus,clamor'que reſultat
Nauticus:hinc feſto reſonant clangore tubarum
Littora,dant proras pelago,dant lintea uentis,
Dant mœſtæ gemitum matres bona cuncta precatæ
Felices præter reditus:quos neſcia tantum,
Proh ſuperum'que, hominum'que fidem ceu conſcia fati
Ora premunt:nec mens potuit meminiſſe recurſus.
Qua'que licet madido claſſem,cœtus'que ſequuntur
Lumine:& abreptas mox recto uertice quærunt.
Ipſi lætitia montes,colles'que reſultant.
Ipſi lætitia puppes comitantur euntis
Turba tridentiferi nantes ultro'que,citro'que
Delphines,omnis'que balæna britanica,& omnis
Tritonum,phorci'que chorus,molli'que natatu,
Et dulci conchæ ſonitu tumida æquora placat,
Ac pelagi componit aquas,ſtratos'que per æſtus
Verbera caudarum tenui ſinuamine ludunt.
Armigeros probat ipſe ſuos Neptunus:& addit
Hortatus:ii ſpumiſera glomerantur in unda,
Merſantur'que magis reuomentes naribus æquor
Nereidum mixti gregibus cirum'que,ſupra'que:
Quæ plauſus,choreas'que mouent in fluctibus altis:
Tortilis immenſo reſonat dum buccina ponto.

Regulus interea cœleſtis legibus agni — Eucharii ad Chriſti conuerſio.
Inſtruitur:ritus ueteres,damnata'que linquit
Dogmata:ius'que pium ſubit omnipotentis alumni,
Ediſcit,ſeruat,metuit.nec deſerit illum
Martulus antiſtes fidei præcepta ſalubris
Inſinuans:donec monitus patefecerit omnes:

Huius enim lateri cuſtos grandæuus adhæret
Sedulus: exiguo nec ceſſat tempore poſtquam
Grata ſalutiferi ſuſcepit dona lauacri
Eucharius cæca mentis caligine pulſa,
Optima ſanctarum tractare uolumina legum.
At medios claſſis fluctus delecta ſecabat:
Læta'q; Iuuernæ ſeſe ſubducere tellus
Cęperat: & longe iam uela tumentia dextro
Flamine ſubductas Andron'q;, Monam'q; uidebant:
Picta Britanorum ſpectantur mœnia: celſus
Quorum Mauride apex contingit ſydera forti.
Viſendæ claſſis ſtudio denſiſſima pubes
Hinc illinc feſtina coit. rate littus honeſta
Cingitur: & plauſu gemino circunſonat æquor:
Obuia nympharum procedunt agmina: matres,
Atq; uiri: patrum'q; ſacer ſe ſe explicat ordo.
Virgineus chorus excipitur, comites'q; Britanis.
Ante omnes Ino, Doris, Caſſandra, Dione,
Ambelis, Aſtyoche, Cleopatra, Ariadna, Lycoris,
Eurynome'q; duces undenis millibus æuo,
Stemmate, corporibus'q; pares, & diuite cultu.
Tabida membra ſalo, ſomno'q; cibo'q; fouentur.
D. Vrſula uirgines alloquitur.
Poſtera lux aderat. caſtos uocat Vrſula cœtus
Quos miro tenet eloquio. legem'q; fidem'q;
Chriſticolum iis ſacram inſinuat. mandata recenſet
Sancta decem: quorum memorat nonnulla iuberi:
Quæ tempſiſſe nefas mortalibus: atq; uetari
Pleraq;: quæ haud liceat committere labe ſine ulla.
Diuinæ'q; rei pandit myſteria: quis ſe

Donat habere homini comis potúq;, cibóq;
Arcano quodam ritu deus arbiter orbis:
Humanæ quem non mentes: non aliger ullus
Cœleſtis populi innumeris è millibus: ipſæ
Non leges natura tuæ deprehendere poſſunt.
À cœli rectore etiam denóq;, deóq;
Concedi quædam: ſuaderi plurima dulci
Hortatu: quæ facta iuuent: nec lædere poſſint
Præterita humanos animos: obſtentúe ſaluti.
Ne uetitum feciſſe uelint: ne iuſſa relinquant,
Admonet: utq; graues agitent à pectore culpas
Gutturis, inuidiæ, atq; iræ, faſtúsq; ſuperbi,
Ac ſpurcæ Veneris curas, ſordésq; repellant
Triſtis auaritiæ: néue ocia ſegnia mentes
Turpificare ſinant, cordis mala ſemina recti.
Quæ denobilitent fugienda, petendáq; rurſus,
Illuſtrent quæ animas: ac diuum ſydera donent:
Quis ſine rerum opifex cœlum haud conceſſerit ulli.
Quàm ſalebroſa uia ad ſuperos, dumíſq; referta,
Arctáq; ſit, memorat: quídq; illam molliat, addit,
Ac facilem præſtet: nec non fabricator Olympi
Quàm mortale genus dilexerit, eliquat ore
Melliſluo: & quæ pertulerit: ſeruaret ut illud.
Addocet & credi quid opus, crebráq; petendum
Sit prece: quo Chriſti genitrix adeunda ſuſurro:
Quóq; ſalutandus diuum pater, atq; hominum rex
Affatu, utq; deo gratum ſpreuiſſe ſorores,
Et dulces natos cum fratribus, atq; maritis:
Ac uertiſſe ſolum peregrina ad littora, & urbes

Auribus, haud contenta ſemel dixiſſe, frequenter
Ingerit, electi cœtus: nec præterit illud:
Interdum ut caros Chriſti pro lege parentes
Sit natis liquiſſe pium: cædes'q; futuras
Nunciat: & quæ ſit merces ſperanda laborum,
Sanguinis aut fuſi pretium, quæ facta ſequantur,
Quæ fugiant: qua mente deum uenerentur, ament'q;,
Inſtruit, excipiunt animis pia iuſſa ſecundis.
Intremuere tamen cædis ſub nomine mentes
Virgineæ audito: quod ne ſuccumbere cogat,
Proſternat'q; rudes animos uix lege tepentis
Cœleſti, nunc feſta parat ſolennia, ludos
Nunc hos, nunc illos: dictis modo pectora mulcet
Lenibus: & mentes comitum ſolatur amicas.
Mauridos ore & enim uerborum læta redundat
Copia: uis ingens ſermoni, & gratia maior.
Tum petere auſonias urbes, & mœnia Romæ
Conſtituit patrios non aſpectare penates
Certa: ſemel dubiis ubi ſe commiſerit undis.
Nan'q; frequens illud repetit de lege uetuſta.
Egredere è tellure tua: patrios'q; penates
Deſere: quam'q; tibi monſtrauero, ſelige terram.
Nec properat: longo ſed uotum tempore differt
Puppibus hac illac ductis: nam tertius annus
Terga dedit: turbam dum per ſpectacula mille
Exercet, non hic ceſtus, agiles'q; paleſtræ,
Non hominum curſus: celerum non puluis equorum
Defuit. o quoties ſeſe effudere quadrigæ
Carceribus: doluit'q; pugil ſua præmia laſſus.

Prælia naumachiæ ficto certata labore!
Quis numeret? curſu aut quoties ſpumauerit æquor
Nauali: qua non ſtrepuerunt puppe choreæ?
Ingenioſa quibus non alta uiſa carinis
Diſpoſita ludicra acie latrone gemello
Hoſtilis pugnæ in morem: ſecurus ubi hoſtem
Vulnere conficeret: uel cogeret agmine forti
Diſcolor hoſtis agens celeri dare terga recurſu.
Cognita uirginibus quæ non ſunt littora ſacris?
Tempore quum longo diuerſis partibus orbis
Mauri nouos ageres cœtu comitata triumphos.
Diſpoſitas nanq; exiguo diſcrimine iuuit,
Et male triceno cohibentes aggere fluctus
Orchadas oceani, atq; iiſdem mox æſtibus actas
Aemodas: & ſtamni dictas de nomine graio
Perlegere, ac Thulen: quam proluit ultima Tethys,
Hiberno Thulen ſortitam tempore noctes
Obſcuras, picea & denſas caligine, uerum
Aeſtiuo puras, & grata luce nitentes,
Solſtitio'q; graui nullas, infenſam'q; colono:
Irrigui careat dum tempore gleba ſoporis,
Corpora nec reparet ſomnus. Meluſſa nec ipſa
Præterita eſt: nec Burchanis: quam celtica pulſant
Aequora, non cœtu Aebudæ caruere frequenti.
Spectauit nitidas etiam Mæuania puppes:
Et modici Gadera ſoli, & Scandea, & Victis:
Et Dumna excelſis contemnens cautibus æſtus
Oceanos: terra'q; potens Cromyuſa feraci:
Complures'q; aliæ: nec non poſt, cætera adiuit

Quas inſulas & urbes. d Vrſula inuiſerit.

In nullas de metro abiicit Mas. ut ſtet uerſus.

Littora claſſe legens terras animoſa uirago.
Maſſia quæſita eſt Tarteſſo proxima tellus,
Cum'q; Belidoniis belos: mox, quam tuus urget
Cantaber oceanus: luſtrata brigantia remis,
Et ſcæui Hannibalis portus: ebore'q; fragoſa
Mœnia, Thrincææ'q; arces, & Iberica Neſos,
Et Calpe, Olbyſii'q;, & Salmyca, Tarſeion'q;
Xera'q;, & Agnotes, Tletes'q;, Trite'q; puſilla:
Eſt'q; amnis luſtratus Anas, Bætis'q; Tagus'q;
Aurifer, & gemmas ſolitus proferre nitentes.
Satmalus haud latuit rarum genus auribus omne,
Satmalus haud dubie ſpatioſis corpus obumbrans,
Se'q; tegens: alia'q; ſiti ſub parte pateſcunt
Hippopodes: gentis'q; pedes noſcuntur equini.
Oraculũ ſenæũ. Celtica dein petitur numeroſo remige ſena.
Certa ſui referens oracula numinis olim:
Cuius perpetua cenſentur ſede miniſtræ
Virginitate nouem, uenturi præſcia turba:
Non præneſtinæ ſuperant hæc gallica ſortes
Numina, non lyciæ, clari nec Apolline Delphi,
Non Themis illuſtrans fatis Cephiſida ripam,
Non magni Dodona Iouis, non corniger Hammon.
Mira ſacerdotum uis fertur, & ampla poteſtas
Eſſe nouem. datur iis fluctus attollere uentis
Aequoreos, una cœlum ſubducere nube
Carminibus, ſubito'q; diem confundere nimbo,
Mortales tonitru uexare, educere fulmen,
Ningere, prædura diſtringere grandine frondes,
Meſſem alio' tranſferre queunt; mutare citati

Fluminis incurſum, Phœben deducere ab auris,
Morborum omne genus magico depellere cantu,
Vt marſi, aut afrum pſylli genus, Anguigenæ'q;
Helleſpontiaci ſerpentum dira uenena,
Fatiferum'q; hominis uirus per corpus adactum
Contactu ſolum medico, dextra'q; ſalubri
Emouiſſe loco cautes, tenuiſſe uolatum
Præpetibus, uiolens pectus mulſiſſe ferarum,
E' Styge tartarea, medio'q; Acherunte reuulſos
Has etiam credunt excire in corpora manes,
Artibus & miris cineres animare ſepultos.
Nec potuiſſe ferunt plus Circen, aut Perimedam,
Vel gemino Mychalen Tryopeida corpore quondã,
Nec tantum ſcythicis Hecaten perſeida terris
Graminis hæmonii ſucco, nec Colchida tantum
Crudelem patri, ac natis, fratri'q;, uiro'q;.
Nam ꝙ pharmacidas celebres lectis'q; uenenis,
Et portentificis affatibus ipſa uetuſtas
Credidit effeciſſe: huius uel murmure paruo
Qualibet una poteſt cœtus antiſtita ſacri.
Quin & ubi placitum eſt, ſumptis fallaciter audent
In quæcunq; uelint tranſire animalia formis:
Qualibus Autolyci coniux Eriſichthona pauit,
Faticinus luſit cyrenes pignora Protheus,
Amphitryoniaden Achelous terruit: & te
Cultricem hortorum ſolers Pomona fefellit
Aertumnus: uis eſt ea numinis omnibus una:
Atq; hoc mira magis: ꝙ nulla hic philtra, nec ullum
Hippomanes, nec ſtaminei rota feruida Rhumbi:

Carminibus uis ſola malis: oracula tantum
Iſta ſibi audaces expoſcunt debita nautæ.
Huc ubi peruenit tanti dux inclyta cœtus:
Senſit & infandos ritus: decepta'q; uidit
Impietate graui flens millia multa uirorum
Indoluit, ſciſſis'q; comis pia pectora planxit.
D.Vrſulæ oratio. Et ſecum. omnipotens: per quem ſunt cuncta, creator
Quid ſibi uult tam triſte nefas? pretioſus alumni
Quo cruor ipſe tui defluxerit? impia cerno
Thura focis etiam nec ſpargi, & lactibus aras,
Et libaminibus placantem, & ritibus urbem
Dæmonas infandis. iſto precor, excute tantum
Orbe nefas: ne'ue impuros patiaris honores,
Theſſalicos prohibe mentis ludibria cantus
Humanæ, fidei'q; tuæ da noſcere ritus
Legitimos: & quæ fallunt oracula nautas,
Aut ceſſent, aut diſpereant, ceu flamine puluis,
Sole niues primo, tenues'ue per arua pruinæ:
Hunc tibi commendo populum: tibi ſeruiat uni
Cœlum, terra, fretum, laudem tibi prædicet uni
Perpetuam mortale genus: mala numina temnat.
Sic fatur: damnat'q; ſuis cum ciuibus urbem
Indignata coli lemures, ſtygiæ'q; paludis
Dæmonas: & rerum ſperni dominum'q; deum'q;.
Queſta diu repetit portus: hominum'q; neſandos
Deſpuit in mores: & ſe dein reddidit alto.
Multa gemens igitur fluctus, & uaſta ſecabat
Aequora Dareas uelo, remis'q; ſubacta:
Cum phlegethontei regnator carceris atra

Extulit obductos uultus caligine ab imis
Vmbrarum tenebris: & opaco terruit auras
Vertice ſuſpiciens numeroſæ uirginis orbem:
Et claſſem oceano tutam uidet ire patenti
Remigio, ac uelis, fatorum haud inſcius, ergo
Protinus exclamat, ſæuiſſima bella parantur
Cocyti, lethesq́; uadis diſcrimine certo.
Quid ſibi uult tam multa cohors? tot ſumptibus acti
In claſſem ſocii, numeroſaq́; turba Britanum?
In leges collecta meas quid plurima uirgo?
Quo ſubitura uolat ratis improba? cœtus & audax,
Vrſulaq́; audaci dux cœtu audacior ipſo?
Vix tot achemeniis conſtrauit claſſibus æquor
Militibusue hoſtile ſolum, medaq́; phalange
Hauſturus gelidos fontes, fluuiosq́;, lacusq́;:
Cum primum Xerxes portus inuaſit achiuos:
Marsq́; duplex grauiter pauefactis urbibus arſit.
Nil non triſte rates, atq́; exitiale minantur,
Infeſtas acies, funeſtaq́; prælia regnis
Cerno meis: in me crudelia ſigna feruntur.
Appeninigenam ſubitura eſt Vrſula Tybrin
Plus nocitura mihi bene compta uirgine uirgo:
Quam ſi tartareas conſertis ariete portas
Millia multa uirum quatiant umbonibus: aut ſi
Tænarea hoſtili cingantur regna corona.
Sed peream: niſi merſa ratis ſua fragmina toto
Sparſerit oceano: qua ſol oriturq́;: caditq́;:
Et dignas dederit pœnas tam grandibus auſis
Ocyus ipſa mihi uexata, & naufraga ſummo

Dæmonis inferni oratio.

Iactatis fruſtra precibus, uotisq́ue tonanti,
Eſſe mihi numen fateatur uiribus amplum.
Nec mora monſtrificis conſcenderat æthera pennis
Squamiger ardentem ſerpens: immania cuius
Agmina non ſuperent Epidaurius, aut Dircæus:
Aut quibus innixi cœlum inuaſere gigantes:
Arboris aut rutilæ cuſtos Maſſylus, ouisúe
Phaſiacus Minyis quæſitæ remige primo,
Non terra naſcente ſatus tua gloria Python
Lauriger exhauſta per uulnus penè pharetra:
Non libycus multa notus tibi Bagrada cæde
Romuleæ, plebis longe exhalante ueneno
Vlnarum ſpatio centum exitiabilis horror,
Non hydra excreſcens, non hydræ mater Echidna:
His & enim compar: fronti ſi cornua, & alas
Dempſeris, exurget monſtrum: finisq́ue uolatus
Sena petita fuit. ſubit inde oracula uati
Nautarum neptunicolum commiſſa nouenæ:
Grandæuamq́ue magis ſic eſt affatus ab omni
Tum grege ſemotam ſocio, curæq́ue uacantem
Vltrici memorem, ſpretam ſe Mauridos ore.

Eiuſdẽ inferni dęmonis oratio.

Sacrorum, ritusq́ue mei fidiſſima cuſtos
Phemonoe, arcaniq́ue omnis certiſſima, pridem
Interpres: cui fas pelagi uel tollere fluctus,
Vel mulcere uagos, ſeruare, & perdere puppes,
Hoſtis in oceano, quid ſtas? communis utrique
Vrſula claſſe petit legum ſecura mearum
Littora: & ad portus nunc hos, nunc commeat illos:
Improba ne ſortes fruſtra damnauerit iſtas,

Rumpe precor dubios æſtus, atq; æquora tolle:
Quis'q; potes, dedimus'q; tibi, dabimus'q; futuris
Præſidibus: noſtrum dum ſæcula numen habebunt,
Artibus haud differ claſſem uexare ſuperbam
Millibus undenis nympharum. ſæuior ullus
Ritus non agitat noſtros: nec ſupprimit hoſtis:
Non alium timui certe magis orbe ſub iſto.
Huius enim ut ſileam ieiunia longa, pios'q;
In Chriſtum affectus, ignotam ſpem'q;, fidem'q;,
Atq; inculpatæ mores, & dogmata uitæ,
Paciferi tanta eſt ſermonis gratia: ut omnes
Componat facili rixas, & iurgia lingua:
Nulla'q; ſeditio eſt noſtro commota furore
Orbe ſub heſperio: nulli regione tumultus
Tam ſæui occidua: quos non ſuppreſſerit ore
Vrſula mellifluo, bellorum legibus hoſtis,
Et placidis tantum ſtudiis, & amica quieti:
Signorum'q; potens uirtute exterret, agit'q;
Obſeſſis de corporibus nos, noſtra'q; temnit
Imperia: ægrotos'q; leuat: cinerem'q; ſepultum
Excitat: & celſis fama caput inſerit aſtris.
Nec de tam comptis mihi fas ſperare triumphum
Virginibus: licet iis impune, & crimine nullo
Hac illac ſparſiſſe oculos: non læditur ullus
Has ſpectans mentem iuuenis: pectus'ue mouetur:
Hoc & enim longis precibus, crebro'q; popoſcit
Murmure dux cœtus: exorauit'q; tonantem.
Adde, q; & iactat, niſi ficta eſt fabula, ſaluis
Omnibus, ac toto ſocio grege clara potentum

Atria Romulidum ſubituram, bis'q; peracta
Meſſe reuerſuram Agrippinæ ad mœnia ſeſe:
Huius tanta animum, ac mentem fiducia uexat.
Quo circa, infeſtos poſſim ut compeſcere motus,
Stat ponto ſparſiſſe rates: ſtat mergere uulgus
Virgineum, uulgi'q; ducem. freta concute tantum
Carmine. nos u'entis claſſem turbabimus ipſi.
Interea hæc, pretium obſequio ne deſore credas,
Bina auri, totidem'q; argenti en uirgo talenta.
Sic fatus dicto citius diffugit in auras.
Senſerat hanc & enim ueniſſe in uota lubentem.
Tum memor infandi cultus Antiſtita læſi
Numinis, & proprii contemptus, excitat altum
Aeſtibus oceanum: quibus aſſolet artibus, ille
Nubibus inuoluens cœlum, lucem'q;, diem'q;
Surripit occiduo uix dum phaethonte ruentem:
Mox'q; ferus uentos, tonitrus, & fulgura, & imbres
Confundens pariter ſciſſis demittit olympo
Nubibus æquoreas miſcens cœleſtibus undas:
Et denſos nimbis fluctus diuerberat altis.
Nec lux ulla polo eſt, niſi quam dant fulminis ignes.
Nulla ſalutiferi portus ſpes luce remota,
Et fluctu inſurgente mari. lethum'q; minantur
Agmina uentorum permixta, & turbidus æther:
Aeoliæ ut credas naſto de carcere fratres
Aſtreo, & roſea Tithoni coniuge natos
E miſſos iuſſu Hippotadæ indixiſſe liquenti
Bella plagæ: terris'q; ſimul, cœlo'q; minari.
Africus hinc, illinc boreas, hinc corus, & auſter.

Tempeſtatis. Deſcriptio.

In zephyrum'q;

In zephyrum'q; Eurus uires exercet: & alter
Alterius ſpirans molimina uincere tentat.
Flamine conſurgens nunc huc, nunc fluctuat illuc
Incertus, diſcors'q; ſibi noua prælia miſcet
Oceanus: dubiis'q; laborat ab æſtibus æſtus.
Virginei reſonant planctus: ſtridunt'q; rudentes
Puppibus hac illac iactis. uertigine pontus
Voluitur ancipiti: ſpumis'q; albentibus horret.
Approperant trepidi hi demittere cornua nautæ,
Ac legere è tremulis crepitantia uela ceruchis,
Subtrahere hi tonſas. alii partem æquoris hauſtam
Eiiciunt: pelagi'q; grauis, preſſæ'q; carinæ
Damna leuant: fatis'q; obſtant properantibus omnes.
Inſtabiles pars antemnas regit. obice puppis
Ille latus munit dubium. fit clamor: & illum
Horrida tollit hiems: nec quid iubeant'q;, uetent'q;
Rectores, ſinit audiri fragor arduus uſquam.
Aſtra petunt fluctus tumidi: ſecum'q; carinas
Nunc rapiunt faciles: raptas nunc protinus iidem
Præcipitant: quatiunt'q; uagis impulſibus actas.
Prouidus & q̃q̃ ſubduxit carbaſa primum
Ad pelagi murmur, trepidat tamen undiq; nauta,
Optatam nec ſperat opem claſſi'ue, ſibi'ue.
Nulla uacat puppis diſcrimine: ſed tamen unam
Mauridos ante alias pontus grauioribus urget
Aeſtibus, & crebro nimboſi turbinis ictu.
Plebs horret. pauet illa nihil: rerum'q; precatur
Artificem, hoſtiles'q; dolos diſpergat, & omneis
Inſidias: nec non placentur ut æquora, & æther:

Illæſæ'q; abeant comites per cœrula ponti.
Turba foros gemitu:largo'q; ſedilia queſtu
Vociferans complet:ſcindit'q; a' pectore ueſtes.
Sola uacat Mauris precibus complexa tonantem
Pro ſe,pro'q; ſui cœtus animoſa ſalute:
Sentit enim regis monitu omnituentis olympi
Artibus infandis pelagus,cœlum'q; moueri:
Paſſuras'q; nihil comites,claſſem'ue ſuorum:
Quamuis eſſe dolis ſtygii ſerpentis,& ipſa
Iandudum ex ſeſe motus conceperat iſtos
Aequoris haud ignara ſui dux clara:nec ullis
Noctiuagæ id uicibus fieri,aut molimine lunæ.
Nec tantum fluctus decimos,triſtes'q; procellas,
Stridentem'q; hyemem,quantum gregis horret amici
Cum gemitu lachrymas:quem ſic lenire laborat.

D.Vrſulæ oro. Ne trepidate precor comites:licet aſtra petantur
Aeſtibus his:uentis'q; fremat polus undiq;,& imbri,
Nulla manent puppes diſcrimina.ponite curas,
Sollicitos'q; metus turbatæ demite menti:
Mox dabitur claſſi requies,cœlo'q;,mari'q;:
Mox etiam portu optato ſiſtemur,& altis
Littoribus tuti:ne res effundite ueſtras.
(Hoc & enim extremo diſcrimine turba parabat)
Dona deo dabitis mox tempeſtate peracta
Incolumes rebus ſaluis:terra'q; potiti
Cœlicolum regi gratum teſtantia pectus.
Nil non certa fides,& mens ſyncera mereri
Se ſciat a' cœli,ac ſuperum rectore potentum.
Talia dicta dabat:quum clarum nocte ſerenum

Cornibus effudit geminis argentea phœbe
Proſiliens mentita diem: cœlo'que fugatis
Nubibus e' ſudo præſigni luce refulſit.
Aethere uictus abit ſerpens crepitantibus ira
Dentibus immodicis, oculis imitantibus ignes,
Vnguibus incuruis, collecto pondere caudæ
Multiplicem in nodum, rictu metuendus hianti,
Liuentis'que diu nebulæ ſpirante uenenum,
Fronte minax cornu gemino, nigrantibus alis,
Auribus oblongis, criſtato uertice, ſquammis
Horridus immenſis, informis corpore toto,
Sibila'que effundens miſeros terrentia manes
Antra petit, ſtygias'que domos Acheruntis auari.

Dæmonis inferni deſcriptio.

Sternitur oceanus ueluti ſeges acta furentis
Flamine ſiue noti, ſiue olim aquilonis iniquo:
Ventorum eſt ubi facta quies, auræ'que repoſtæ,
Se'que Tridentipotens momento temporis uno
Pacatum ſtupet attonitus de Virginis ore.
Purior exurgit productis ignibus æthra:
Conueniunt'que rates: tuto nox cætera ducta eſt.
Mane erat: & tellus iam proxima: tenditur illuc
In portus aura tenui ductante carinas.
Exultant'que metu poſito: læti'que capeſſunt
Littora uirginei cœtus, pariter'que uiriles.
Corpora fracta ſalo recreant tellure potiti
Dona ferunt ſuperis nymphæ, deuota'que ponti
Fluctibus ancipitis temeraria pectora nautæ.
Maurida certatim comites ex ordine fortem
Seruatam amplexu cunctæ, dextris'que ſalutant.

Dein ſeſe incolumes mirantur: & aſpera ponti
Gratantes aliis aliæ pacata recenſent
Verbera, reginæ tantum ſub murmure paruo,
Illæſas'q; rates tantis e fluctibus iſſe
Fragmine remorum nullo: uerum'q; fatentur
Eſſe deum: Mauris quem prædicet, & colat, unum.
Hæc, & multa ſequens lux eſt conceſſa quieti
Nobilium comitum poſitis in littore menſis
Per ludos, cantus, epulas, certamina, riſus.
Nanq; huic pugnacis placuerunt arma fritilli,
Teſſara'ue, aut bicolor ſemper fugiens'ue, ſeques'ue
Calculus: hæc uoluit maioris prælia tali,
Aera pars diſco gauiſa eſt ſcindere forti.
Illa placet crotalis: digitis hæc cymbala pulſat:
Illa chelin: pars magna lyram pertentat eburno
Pectine: pars hymnos ſuperis canit, atq; tonanti.
Non tuba, non citharæ: non ærea cornua deſunt.
Sed nec multiforam damnarunt agmina Buxum:
Nanq; ambubaia ſe oblectauere ſonanti
Caſtificum quiddam plures: ſunt dulcia multis
Barbyta: non late reſonantia tympana ceſſant.
Nec quicquam cœlo indignum, fœdum'ue relatu,
Laſciuum'ue putes, nec gaditana ſuſurris
Mollibus: at quicquid regem ceciniſſe prophetam
Credimus in numerum, cantatur uoce probata.
Cœrula concentus permulcent æquora caſti.
Audiit hæc populus miracula Virginis, atq;
Seruatas rigida ſub tempeſtate puellas
Puppibus illæſis portus tenuiſſe ſecundos

Seruat'q; ex tempeſtate uirgines genio indulgeat.

Sen'q; populus ad Chriſtum cõuertit.

Celtica Sena tuus: damnata'q; ſacra reliquit:
Et ueros hauſit monitus, puri'q; lauacro
Gurgitis excuſſa ueteri caligine rerum,
Diuorum'q; hominum'q; deo luſtratus adhæſit.
Rex populum, regem proceres: ſimul inde ſecuti:
Exiguis tantum precibus generoſa uirago:
Et breuibus meruit uotis potis atria cœli,
Sydereas'q; domos humili penetrare ſuſurro.
Eſt ſinus, Atlantis pelagus qua Bætica pulſat
Littora Gerionæ Ceſi prælustre ſepulchro:
In'q; ſinu portus uaſto telluris hiatu
Panditur: occiduis nomen de gadibus illi eſt.
Hinc ſenſim leuibus rumor ſeſe extulit alis,
Paulatim'q; urbes maior compleuit Iberas:
Mox & Gallorum diffudit fama per aures,
Germanos'q; omnis: Italos'q; afflauit ab altis
Alpibus, aduentare greges: qui millia centum
Nympharum explerent: & tanti Maurida cœtus
Eſſe ducem pactam Euchario ſponſalibus almis:
Cuius frenetur diuiſa Britania terris
Omnibus imperio, phœbo'q; admota cadenti,
Maxima quæ minima contenta eſt inſula nocte:
Claſſibus inſtratum Oceanum, properare ſuperbas
Martigenum ad ſedes, & thuſci Tybridis undam.
His alia, & plura adiiciens diſperſerat omne
In uulgus falſis immiſcens uera per auras
Fama leues uolitans: quid enim confingere famæ
Non liceat? cœtus numerum ſic tollit, & auget
Virginei: ac murmur populos diffundit in omnes:

Gaditani ſinus Deſcriptio.

Qui po puli Ro mã con fluxe rint. D. Vrſula aduen tante. Inuocatio.

Ergo aliquot latii gentes, latio'q; propinquas
Sedibus excitas propriis impellit in urbem
Virginis innumeræ aduentus. uos pandite quæſo
Pierides cyrrhæ'q; iugum, ſacros'q; receſſus.
Dicite, q̃ multus properauerit aduena ad urbem
Phœbus enim frater docuit uos omnia muſæ.
Et rerum ſolæ ueterum meminiſſe poteſtis.
Quis locus, aut regio plana, aut montoſa negauit
Mauridos egregiæ comitatum inuiſere, & ipſam
Maurida parrhaſias ſubeuntem mitibus arces
Auſpiciis, regum q̃q; diadema ferentem?
Huc Calabri cum Lucanis: huc appula plebes,
Huc Rutuli, Ethruſci, Picentes, Auſones, Vmbri,
Et Lygures uenere: colunt qui & Brutia longe
Littora: quis'q; dedit nutrix Aeneia nomen:
Quæ'q; caput ſignat uiuacis mœnia cerui,
Dalmata, & illyrici plaga littoris, atq; liburni
Huc greſſus habuere ſuos, Sybaris'q;, Croton'q;:
Qui'q; Phalantei perluſtrant arua Galeſi.
Inclyta Parthenope ſtudiis non defuit, omnis
Officioſa fuit Campania. Vola, & Aquinum
Aptius æſtiuis, q̃ brumæ menſibus, & qui
Phlegræos habitant campos, Antemna, Coſæ'q;
Nec Marrucini iam ceſſauere: iuuentus
Huc feſtinauit: quam Conſa, & Nurſia profert
Nurſia rapino cultu ſpectata frequenti:
Quam capit herculeum Tybur: quã Cæculus ornat,
Cæculus haud dubiis ſignis Vulcania proles
Creditus, atq; omnis populus: qui mœnia Echetræ,

Et Meſmæ, Soræ'q; colit, pæſtana'q; rura
Floribus exiguũm haud Paphies ſortita cruorem,
Chalcidicas nec non Cumas, bacca'q; Venafrum
Palladia excellens, Aruncæ turba, furentis
Lucilli gladio exultans, Nolana'q; pubes:
Qui'q; colit populus laurentes nobilis agros,
Qui Temeſã, Anchiſã'q; tenẽt: quos'q; Anxuris arua
Exercere iuuat marrhis, duro'q; ligone:
Quis montis uerſatur humus: quem nomine certo
Troius inſignit tubicen: quos Ardea profert,
Fidenæ, & Gabii: quos nutrit Aricia porro
Præcipuo inſignis: ditat quos uitifer uuis
Maſſicus, & gauri Icarium nemus, & Surrentum,
Volſca'q; gens Marſi, molli & Naſone tumentes
Peligni, genus illyrico de littore ductum,
Veientes, nec non argiua ex gente Phaliſci.
Huc curſum bello aſſueti tenuere potentes
Samnitum populi. uenit ſpectator & omnis
Incola Flaminiæ, Aemyliæ'q;: quot & capit ingens
Appia: quin etiam acceſſus Aquileia probauit
Mauri tuos, nec non Altinum, atq; Adria, & urbis
Gens Antenoreæ, & Carnorum, & Iapidis ore,
Municipes'q; mei: paſcit quos Rhetica tellus.
Huc quoq; Minciadæ feſtinauere coloni
Minciadæ uatum primo gens læta Marone.
Complures'q; alii: fulgens quot ſydera cœlum
Vix habet, aut æquor piſces, aut meſſis ariſtas,
Aut gratos uer purpureum diffundit honores.
Et iam tempus erat Mauortis mœnia, celſos

Aeneadum'q; lares delectam inuiſere puppim.
Ergo, ubi iam modicis agitari fluctibus æquor:
Et curuis fidum pelagus uidet eſſe carinis
Dareas, terris'q; redit pars mitior anni,
Aureus Europæ uector: qua ſe explicat aſtris,
Et cœlo dat molle latus: libe uela uocanti
Sepoſitos tranſit Morinos uix æquore moto:
Vt nec opus fuerint unci retinacula ferri:
Nec ſale feruenti latitantia ſaxa Molortho
Diſquiſiſſe graui: nec uerrere Nerea tonſis:
Oceanus tanta compoſtus pace quieuit:
Mox'q; caledonias blandis aquilonibus undas
Excipit emenſam hanc tuta ſtatione Thyella.
Theutonas horriſonos bellis, atq; oſtia rheni
Hinc ſubit: Agrippina tuam mox proſpicit urbem,
Fatales'q; locos, & magnæ debita cædi
Arua: quibus comitum ſtragem fore noſceret atram
Ducturam'q; pios cœtus ſuper aſtra ſororum.

Aduẽt⁹ Virginũ in coloniam Agripinam.

Iam'q; in conſpectu portæ: quæ tanta receptent
Agmina poſt binas hyemes caſura ſub ipſis
Mœnibus: occurrunt læti iuuenes'q; ſenes'q;.
Mirantur cultus'q; nouos, numerum'q; Britanæ
Virginis, & teneat quonam ueſtigia quærunt.
Nocte fere in media, precibus dum caſta uacaret
Mauris: & acciperet gratam pia turba quietem:
Audiit horrendam cladem comitum'q;, ſuam'q;
Hic fore cœleſti monitu: miſeranda'q; uidit
Funera: dum'q; horret: dum'q; ipſa cadauera cernit:
Officium'q; ſibi mœrens præſtare uidetur,

Obuia

Obuia ſe opponunt cœleſtia præmia morti:
Atq; hic tandem animos,& mentem læta reſumit
Non hoſtem,non tela timens,non aſpera cædis
Nomina:non gladio iugulum præbere minaci:
Tam leue fit quodcunq; ſubis mercede parata.
Inde aliquot progreſſa dies per fluminis undas
Aduerſi Baſilea tuas ſucceſſit in arces
Remigium poſitura ſuum naualibus iſtis:
Atq; habitura pedes romana ad mœnia greſſus.
Huc demum extremo delecta ex orbe iuuentus
Fertur:& ex altis promit ſe plurima uirgo
Nauibus:ac ſeſe peregrina examina fundunt.
Deſcendit numeroſa cohors:puppi'q; relicta
Ordine deſcendunt proceres:proceres'q; ſecutus
Plurimus antiſtes.uix tot dedit agmina Teucris
Thermodoon:ſcythici quum primum tela furoris,
Peltatos'q; greges ſigeia mœnia norunt.
Doctrina,& uita egregius ſe hic Pantalus illi
Præbuit antiſtes comitem'q; ducem'q; laborum,.
Pantalus & ſtudiis,& uita inſignis honeſta:
Quo Baſilea tuo tum nomine digna fuiſti.
Mauridos egregiæ chorus hic perferre labores
Incipit:ex quo & enim puppes Baſilea recepit,
Virginibus data rara quies,comiti'q; Britano.
Vix cœtus uires reparat nox una,dies'q;.
Poſt iter indictum,collecta'q; uaſa micantis
Luciferi ad radios:gliſcit mox lecta iuuentus:
Emicat ante omnes ritu ſuccincta Dianæ
Vrſula,non illi forma,ſed legibus impar:

Fit'q; pedes: celebri graditur comitante caterua.
Vernat ager: rident colles: montes'q; niteſcunt
Flore nouo: totidem ſurgentia lilia credas,
Aut ueris primum uiolas decus, aut hyacinthos
Purpureos: totidem'ue roſis certare amarantos.
Complentur montes: tum ſiqua occurrit & illis
Largus ager numero minor eſt, atq; arctior amplo:
Tantus habet terram populus. iam longa citato
Planicies euicta gradu eſt: campis'q; relictis
Iam montana legunt: ſuperant'q; cacumina nymphæ.
Iam Lygurum calcatur humus: populoſa'q; late
Mœnia lanigeræ ſuis oſtentantia uellus.
Mox feſſas reparant uires, phœbi'q; ſequentis
Expectant radios, & gratæ munera lucis.

FRANCISCI ROSETI VERONENSIS MAVRIDOS LIBER SECVNDVS.

VIX IAM feſſa dabat ſoli nox ter/
ga futuro:
Et matutinos ſubducere phoſpho/
rus ignes
Cœpat exoriēs: nec dū iuga roſida titā
Lumīe ꝑgrediēs pplĩs mōſtrarat eoo:
Cum Mauris cœtu educto, quanquam horridus aer:
Qualis ſæpe hyadum ſurgentum uiſitur hora,
Nubibus obducit cœlum, pluuias'ꝗ minatur,
Carpit iter: celeri properat comes inclyta paſſu
Virgo omnis: multum'ꝗ uiæ poſt terga reliquit,
Nulla moram faciunt imbri commixta ruenti
Flamina: quin pergit feſtino interrita greſſu
Arua legens, colles ſuperans, nemora auia luſtrans.
Præterit ergo tuas generoſa Placentia turres,
Et parmenſe ſolum: Mutinæ quoque præterit arua:
Excelſis'ꝗ legit te culta Bononia tectis.
Inde Bianoreæ ſedis magalia tranſit,
Regificas'ꝗ domos, atꝗ aurea mœnia ditum
Florentinorum tenuit lectiſſima turba.
Hinc properat, paucos'ꝗ dies conſumit: & urbem Aduēt° uirginū in urbē.
Aſpicit optatam: ſeſe capitolia primum

Oſtendunt, ſeptem'ꝗ orbi iuga cognita colles.
Miluius agmen agit clarum pons: porta receptat
Flaminia. exultat mira pons, porta'ꝗ geſtit
Lætitia: & uiridi teſtatur gaudia fronde:
Nec minus ipſa nitent & odora mœnia myrto,
Atqꝫ omnes lauro'ꝗ uiæ, buxo'ꝗ teguntur
Artifici: & ſtratis urbs tota tapetibus ardet.
Ingreditur peregrina cohors, dux'ꝗ ipſa cohortis
Vrſula. decurrunt ſeptena ex arce quirites:
Quos'ꝗ rei nouitas, & ſparſus rumor in urbem
Egerat hinc illinc propriis de ſedibus amplam:
Et ſtupet aſpectu primo romana iuuentus:
Tum geſtit, gaudet'ꝗ nouo ſua mœnia cœtu
Compleri, aduentus ſcitari, & quærere cauſas.
Millia quot iuuenum nunquam tua Romule norat,
Plebs uidet: aſpectat cultus: nec corpora damnat.
D. Vrſulæ forma. Præcipue tamen in ſe omnis ſpecioſa quirites
Vrſula conuertit: greſſus mouet uſqꝫ decenteis,
Atqꝫ uerecundo ſuffundens ora rubore
Pulchrior efficitur, procero corpore ſurgens
Vna heroinas ueteres imitatur, & æquat.
Syderibus certant oculi ſub fronte micantes,
Nec cedant: ſi non ſubmiſſius iſta ferantur
Lumina. ſidoniis infecta rubeſcere conchis
Labra putes, facies, qualem non uideris ullam
Triſtitiæ grauis amota, iucunda, hilaris'ꝗ,
Nec laſciua tamen. gratus nitet ore modeſto
Mixtus utroqꝫ decor: poſita eſt uelut ægide Pallas:
Nympharum aut ſeptam qualem Titanida cœtu

Exercere ferunt per amœna uireta choreas,
Eurotam aut propter blandum, aut per iuga Cynthi.
Multiplici comitum graditur ſtipante caterua
Purpuream uario pallam circundata limbo.
Nominis atq; obiter clari quæcunq; dederunt
Obuia ſe intranti diuorum phana reuiſit
Iuſtorum haud oblita dei clariſſima uirgo
Primum adeunda gradu mandantis templa uerendo.
Sic q; ſalutato diuum'q;, hominum'q; parente
Muneribus ſimul oblatis locupletibus, ipſam
Quæ deceant, adit auratis ſuffulta columnis
Atria pontificis ſummi: quibus obuius ille
Egreditur canis, & maieſtate uerendus
Linigero, roſeo'q; patrum ſtipante ſenatu.
Regia tum uirgo ante omnes excepta ſalutem
Accipit, & reddit, pedibus'q; dat oſcula ſanctis,
Poſt conſanguineæ matres, proceres'q; Britani.
Non nullæ accedunt hilares, & ſanguine iunctæ
Pontifici. ille libens agnoſcit, fronte remiſſa
Excipit: & dulci lætus ſermone moratur.
Lecti deinde greges comitum ſeſe ordine promunt:
Oſcula dant ſanctis pedibus, proni'q; ſalutant,
Atria tum repetunt. ualuis bipatentibus intrat
Maximus antiſtes peregrino ſeptus honore.
Succedunt proceres longa & ſe ſede receptant,
irgo patris ſummi ſolio tum proxima ſedit
Regia candenti ſella ſubnixa curule.
Hic ſibi quid uellent comitum poſt multa, cateruæ,
Atq; uix cauſas aperit ſermone modeſto.

Põtifex obuiam progreſſus uirginem excipit.

D.Vrſulæ munera.

Munera dein profert triplicem regina coronam
Grandibus inſignem baccis,gemmis'q;,quot orbis
Poſſedit patrius quondam,pateram'q;,crucem'q;
Artis opus fabræ mirum:trieteride ſolers
Quod uix Anthermus properans abſoluerat una:
Pontificum'q; illam ſummorum:hanc multa uerendis
Cum geſtis diuum effigies ambiuerat auro.
Quippe illic orbis moles tribus obſita terris
Europa,Libya,atq; Aſia.circumfluus ambit
Nereus has late,conuexa'q; regia cœli:
Et ſuperum ordinibus ſedes diſtincta nouenis;
Aurea nobilium gemmis radiabat,& auro.
Maximus in ſolio diuum pater.inclyta mille
Hinc,atq; inde nitent totidem uenerantia regem
Numina:dein matris'q; dei,ſponſæ'q; tonantis,
Et nati pariter ſpirans fulgebat imago.

Noui inſtrumenti catalogus.

In numeri circum infantes infra'q;,ſupra'q;
Ludunt purpureo uelati corpora amictu:
Immiti Herodes gladio quos extulit olim
Inſontes Cinna,Mario,Sylla'q; nefandis
Ciuibus improbior,Pharii & Buſyridos aris,
Et Diomedeis præſepibus,atq; Nerone,
Antiphate,Scine,Lotophagis,Scirone,Procuſte,
Trinacridos terræ monſtris crudelior unus.
Omnibus iis uiridi præſignis dextera palma;
Haud procul hinc reſidet ſacri pia turba ſenatus
Biſſeni proceres,legis fundamina noſtræ:
Eſt quibus inſignis cereali mergite dextra,
Læua'q; palmitibus multum frondentis iacchi:

Hos ſtipant celebres ſtudiorum laude perenni
Quattuor hinc, illinc totidem cœleſte ſonantes
Dogma uiri: comes iis raptus ſuper ignea quondam
Sydera ueracis Chriſti uas dogmatis amplum:
Præco'q;, Mopſopidum laudat quem turba loquentē,
Pallentes'q; ſophi pariter, Dionyſius ingens
Suſpicit, obſeruat, ſequitur: nec deſerit uſquam.
Hunc propter cœlos licuit cui cernere apertos:
Dum lapidum ſæna pulſatur grandine, faſſus
Eſſe deum: cruce quem dignum iudæe putaſti:
Et quem ſuppoſitis diſtentum ferrea crates
Ignibus exuſſit Decio mandante. ſagittis
Aſpera cui meſſis per corpus inhorruit omne,
Telorum'q; ſeges. Soter, Germanus, Alexis,
Arſenius, Clemens, Baſſus, Fauſtinus, Heraſmus:
Quem'q; olim triſti dominus reuocauit ab orco
Hoſpitii, meriti'q; memor uix ducere noctes
Quattuor in tenebris paſſus ſtygio'q; receſſu,
Hermagoras, Proculus: Firmus, Firmi'q; ſodalis: Firmus Ruſtic⁹.
Spinea quorum humeris rapuit caput horrida ferra,
Heu facinus, rari'q; genus miſerabile lethi,
Nunc patriæ hæc tam cara meæ, qua'm dicitur olim
Manalis tibi Roma lapis generoſa fuiſſe.
Hic etiam Hyginus, Magnus, Getulicus, & quos
Militia illuſtres, atq; horrida ſigna ſecutos
Vexit equus, fulgent in equis mandentibus ore
Fulua lupata fero, ſpuma'q; albente fluenti:
Quos aliquis miratus, opus dum ſpectat, & hæret
Attonitus, taleis effudit pectore uoces.

Haud ſecus Adraſto fuerat ſubiectus Arion,
Cyllarus Oebalio iuueni, penna'ue tumentem
Talis Abantiaden patrios de Gorgone cæſa
Bellerophonteus ſonipes reuehebat ad argos:
Non Xanthum, Balium'ue aliter ſpectauit Achilles
Illiadum terror rapidi Simoentis ad undas
Dardanias agitans curru uolitante phalanges:
Nec ſecus ardentes magnum per inane feruntur
Solis equi æthæa luſtrantes lampade terras.
Alipedes credas pholoen, uolucrem'ue podargam,
Aut irim palmæ addictas genuiſſe feroces:
Aut ſobolem ueteris Corithæ: & gramina paſtos
Cappadocum, aut campis ſuetos telluris Iberæ.
Tanta laboriferæ crucis eſt induſtria ſigno
Addita: & Anthermũ comitata eſt gratia, nec non
Tantus honos dextram artificem, curam'q; ſecutus.
Hæſerat iis: de quo ſublimis rector olympi
Accepit chlamydis partem quaſi frigore torpens:
Cuius agit ſeſtum rictu per pocula ducto
Vulgus iners: & uina dicat cui uillicus horna.
Hic radiant Felix, Egnatius, Euſebius'q;
Anſelmus, Gallus, Mamertes, Barnaba, Siſtus,
Miltiades, Rocchus: quo numine genitis aquoſæ
Mœnia ſeruantur: quo plus iam curia gaudet,
Adriaci'q; maris populus regnator amico,
Qua'm magno, atq; ſuæ geminis cuſtodibus urbis.
Gilbertes, & Zenobius, Donatus, Vbaldis,
Simplicius cum Dorotheo, Gorgonius, & quos
Experta eſt medicos pietas non arte minores

Qua'm tũ

Qua'm tu Coe ſenex, Pæon, Podalyrius, atq;
Phyllirides, &, quem timuit mors ſæpe, Machaon:
Quam'q; Coronides, & Cyrrhæ præſul Apollo.
Maximus hic Phocas, Placidus, Tyburtius, Abdon,
Caſtorius, Victor, Torpetes, Seruulus, vgo,
Vrbanus, Proſper, Marius, Marium'q; ſecuti
Vitalis, Cleti'q; comes, Cletus'q;, Syrus'q;, Cletus & Marcellinus.
Candidus, Antiochus, Nabor, Paulinus, & acer
Patritius, Cleophas, Rufus, Creſcentius, & qui
Sponte latus domini indigne morientis, & alta
Heu cruce ſuffixis manibus, pedibus'q; iacentis
Humani generis noxa feliciter hauſit.
Hic etiam argento ductus Vincentius heros
Spirat adhuc grandes animos, inuicta'q; fortis
Pectora: deliciæ quem non mouere: nec ullum
Supplicii genus, aut tortorum dextra furentum.
Hippolytus, comites'q; boni hic ſpectãtur, & ingens
Xyſtophorus uitæ meritis, & robore, Thomas
Corpore tutatus ſacrorum iura cruento,
Diuum pro populo hic faciens mactatur ad aras.
Hinc grauis Antiſtes manibus tria munera præfert Nicola⁹
Aurea mala piis: Lycii cui thura receſſus
Annua ſolennes'q; Myron inſtaurat honores.
Egregius Chriſti miles, ludi'q; magiſter Caſſian⁹
Hic micat: exanimem quem pugillaribus olim,
Et graphiis ſectũ grauibus ſua turba cecidit.
Cui'q; putant nemorum poſita feritate loquenti Blaſius.
Intendiſſe greges: quales commenta uetuſtas
Orphea cum ſyluis, & montibus eſſe ſecutos,

Tyrrhenas'ue audiſſe acies te maxime Arion:
Frãciſc⁹ Dum nautæ fugis inſidias per carmen auari.
Abditur hic uaſti, rigidi'q; crepidine montis
Diues opum quondam, dein paupertatis amore
Vir cynicos uiciſſe potens, quino'q; uerendus
Stygmate pene' refert domini omniuentis alumnum:
Si non dedeceat componere magna puſillis.
Argento'q; nitens gratus comes additus illi
Dñicus. Nec ſtudio, nec laude minor: quos turba ſecuta eſt
Plurima diuerſos tunicis, non dogmate, nec ui
Præco dei hinc matris ſummus. Mutinæ'q; uerendus
Bernardus. Antiſtes, cum Timotheo & Polycarpus ouanti:
Gemi- Cuius felices epheſus laudauit habenas.
nianus. Roman⁹, Fauſtus, Satyrus, Chryſoſtom⁹, Hermes,
Caius, Ancœus, Quintinus, Onophrius auro
Petro- Hic radiant. nitet hic: quo tuta Bononia ſurgit
nius. Præſide: ſed nec abeſt cœtu Benedictus honeſto:
Clara uenafrano cui termite dextera fulget.
Sabba, Tryphon, Leo, Panthemius, Venãtius, ardẽs
Nereus. Nereus, atq; Comes, Iuſtinus, Protus: & ille:
Achille⁹ Cui flos purpureus, pariter quoq; gemma, puer'q;
Hyacin- Arcipotens tibi dilectus dare nomina certant.
thus. Quo'q; tumet pater Andulphus, Theodora'q; mater,
Thos- Luſtrali'q; foco, atq; aris ueneratur Aquinum
mas. Thuricremis algens: cui'q; omnis meſſe ſabæa,
Qua phœbus cadit, atq; oritur iam ſupplicat orbis:
Hic uolucri peragit numeroſa uolumina dextra:
Quæ nec Chryſippus uincat, nec Didymus æquet.
Haud procul igne micans protẽdit ab agmine cornu:

Cum duce cui certata herebi ſunt prælia mille
Pro cœli,rerum'qꝫ deo fortiſſimus heros:
Cuius & Anthonis nomen de nomine dictum eſt.
Proximus huic ingens geſtorum laude,potens'qꝫ D.Leonardus.
Inſontes ſeruare reos uel compede fracta,
Vel manicis,uel laxata fore carceris atri.
Sub titulis ſtant quiſqꝫ ſuis,quos inſula texit
Quondam iure triplex præclaris faſcibus auctos,
Et gregis eximii paſtores numine ſeptos:
Qui'qꝫ caput ſacro fuerant diademate compti
In trabea,& ſoliis ſplendent regalibus iidem.
Artificem extremi clauſerunt marginis oram
Remigius cum Chryſogono,ac Zenone meorum
Numine municipum inſigni:cui læta quotannis
Ter'qꝫ,quater'qꝫ pios Verona inſtaurat honores.
Parte alia ſtabat ueterum chorus ordine patrum,
Et matrum ueneranda cohors,felix'qꝫ nepotum
Linea:ni primis damnata parentibus eſſet.
Hi'qꝫ aderant pulcher pulchra cum cõiuge Adãmus
Humani primus generis pater omnia'cunctis
Piſcibus,atqꝫ feris auſus dare nomina quondam,
Alitibus'qꝫ uagis:cui tellus tradidit ortum
Secta dei, mirum digto,ac uirtute potenti:
Et quem terrigenam non falſo dixeris ore
Dente ſatum quamuis nullo,nec colchide terra,
Nec Thebis:huius'qꝫ neget generoſe Prometheu
Artifici finxiſſe luto te membra uetuſtas.
Filius hunc propter,ſacris laudatus Abelles:
Inuida quem fratris mactauit dextera ſæui

Innocuo primum terras ſparſura cruore.
Paſcitur haud procul hinc fruticoſo cæſpite ſerpens
Horridus: inſidiis cuius decepta uirago
Nobilis è uetita decerpſerat arbore malum.
Hunc circùm ſteterant non æquo lumine Semes,
Nachor, Aras, Hebber, Sethes, Iaredus, & Enno.
Atq; idem hic uitis'q; ſator, primæ'q; repertor
Puppis adeſt, idem'q; ratis uector'q;, faber'q;:
Qui fuerat Typhi melior, melior'q; Phereclo.
Læua racemiferi redimitur palmitis umbra:
Ancipitem ſed dextra tenet robuſta bipennem:
Qua deformatæ multo ſunt robore ſyluæ.
Fluctus agit pinum, pagaſæam dixeris argo.
Hic etiam Lothes. hic turris ſydera pulſans
Impia ſacrorum mentitur facta gigantum:
Et uarias toto linguas diſſeminat orbe.
Maximus hic regum terror, dextra'q; timendus
Militiæ ſolers ſtudiis, & pacis amator
Intrepidi Moſes animi: ductor'q; fidelis:
Quẽ non Scipiadæ, aut Pompeii, aut urbe Camillus
Aſſerta, aut Cæſar uincat præſtantior armis:
Nec quo cenſentur dircææ mœnia Thebes,
Epaminũdas. Non Pyrrhus, non Antigonus, non Annibal æquet,
Perſarum aut domitor Hammonis credita proles
Pellæus iuuenis ſoboles generoſa Philippi.
Nam ſexcenta uirum deduxit millia terra
Impiger è Pharia iuſſu rectoris olympi
Signorum uirtute potens, ſed debilis ore,
Quàm uero multos acie deuicerit hoſtes

Marte graui, & latis quæ fuderit agmina campis:
Aut quantos uirtute duces demiſerit orco,
Longa referre mora, & geſtorum maximus ordo eſt.
Idem hic iudaici iuris conſcriptor honeſtus,
Doctior haud tantum, ſed & obſeruantior æqui
Pompilio, Minoe, Diocle, Dracone, Lycurgo,
Mercurio, Cerere, Eudoxo, Tyrio'q; Charunda,
Qui'q; Argos recte, & docuit qui uiuere Locros,
Legiferas dextra profert uictrice tabellas.
Proximus huic frater uirga præclarus Aaron,
Atq; aliquot ſacri fatorum conſcia uates
Pectora: ſortilegos uincant qui numine Delphos,
Chaldæos, Beſſos, Dryudas, te & corniger Hammon,
Fatidicam'q; Themin quondam, & quicunq; furentes
Pellei iuuenis temeraria caſtra ſecuti:
Qui'q; fugam damno pedis arripit, eruta qui'q;
Lumina flet: nec non grauiter duo pignora Martis
Iliaci ſibi rapta dolet qui tempore diro.
Stulta & enim his quondã nimium decepta uetuſtas
Nominibus: neq; quid ueri quis protulit horum.
Nil noſtris neſciſſe datum eſt ab origine mundi
Quæ uentura forent ad finem cognita chartis
Prædixere ſuis afflati numine certo.
Hic rex: parcarum cui fas effringere legem
Supplicibus lachrymis, & uitæ extendere metas.
Hic cuius precibus terræ omniparentis, & æthræ
Lux ſtetit: & ſeram ſtupuerunt ſæcula noctem.
Hic Abræ ſterilis coniux, hic Melcha, Lye'q;,
Adda, Rhebeccha, potens Heſteris, Sella, Rhachelle

Egeſiſtratus Eleus
Mardonii ariolus.
Percoſſus: cuius meminit Hom. ii. ili.

Par Helenæ, ac Veneri forma, ſed moribus impar:
Quæ'q; manu uidua ſolers armatur in hoſtem:
Dum faciem colit, & fictos ſuſpirat amores
Auſa uiri facinus mulier memorabile ſæclis
Omnibus, ulta ducis ciues, patriam'q; cruore.
In'q; ſalem Lothis conſors hic uerſa rigeſcit
Præcepto aduerſata dei ceu fœmina uecors.
Natorum hic ſeptem genitrix crudelia cernens
Funera in Antiochum iactat conuicia regem
Tantali pene' tibi ſimilis: dum pignora deflet.
Hic duodena tribus micat exiguiſſima monſtrans
Signa uirum. iuſſus natum mactare tonanti
Suſtulit in facinus dextram pater. hic mare tranſit
Plebs rerum domini ſuſpenſis fluctibus alte
Seruitium fugiens ſæui Pharaonis, & iras,
Ingens prodigium, gratum tamen: unde ſalutem
Ceſſantis pelagi media inter cœrula ſiccis
Turba ruens plantis referat, perdat'q; ſequentes:
Quale & Pamphylio miles pellæus in æſtu
Expertus ſtupuit patefacta per æquora curſum.
Tris fornax ſuccenſa uiros impune laborans
Ignibus hic terret rapidis: inter'q; leones
Præcipua feritate graues ſecurus oberrat
Egregius iuuenis ſuſpectans lumine cœlum.
Euxini immitis ſcopulos prægreſſa minaces
Illæſum ſcythicis præceps Balena remittit
Littoribus prædam cæci modo pondera uentris,
Monſtrum urgente ſalis fremitu per gurgitis undas
Spumiferi uates deiectus puppe tumentis

Remigio hoſtili uehitur: tumulatus, & expers
Funeris, atq; idem huic raptor, ſeruator, & idem
Vitæ dona tulit uaſti ferus incola ponti.
Hic Iſaacus adeſt, atq; hic tuus Anna maritus
Vir pietate grauis: ſed lumine captus utroq;
Leuibus innixi baculis. hunc Phinea, & illum
Dixeris Oedipodem: morum niſi diſſitus ordo,
Et diſpar uitæ ratio diſcriminet ambos.
Proximus iis fulget raræ uirtutis Iudas:
Cui neq; ſe Otryades: neq; ſe dux conferat audens
Spartha tuus: quem pro patria fleuere cadentem
Thermopylæ: nec qui cupidus prenſare carni am
Hoſtilem proprii deſpexit corporis artus. Cynegirus Atheniensis.
Humanos mentita ſonos hinc rudit Aſella
Verberibus duris, & numine territa uiſo.
Paſcitur horrenti hic nemoris proiectus in umbra
Inſtar rex pecudis pœnas dans mentis iniquæ,
Pectoris & tumidi: quales commenta uetuſtas
Immugiſſe canit deſertis prœtidas agris
Luctiſonum uocis gemitum referente boatu.
Non qualem ueteres Io finxere poetæ
Emenſam gemino terras, atq; æquora cornu.
Hic Ioſephe micas rarum, & memorabile ſæclis
Omnibus exemplum: quid poſſit caſta iuuentus:
Cuius non animos flexit pulcherrima fortes
Nobilis, ac diues pharia de gente marita:
Cui nec contempta Phryne ſe compararet audax
Mente ſenex: nec damnata perſæpe nouerca
Venator rudis Hippolytus: nec triſtis, & acer

Dilectus Sthenobœa tibi, neglectus & idem
Votis mobilibus iuuenis, nec pectore firmo:
Quem nũc corruptum illecebris tibi iũgere gaudes,
Et precibus, nunc inſidiis male perdere tentas.
Noſcitur hic genus unde humili non ſtemmate duxit
Factus homo rerum dominus de uirgine Ioras,
Zara, Hammon, Ieſſes, Matthas, Ioattha, Naaſſo,
Manaſſes, Abiuda, Phares, atq; Azor, & Achis,
Cũq; Aſapho Rhoboas, Abias'q;, atq; Ozia, & Ephrõ
Quos'q; referre mora eſt, procerum lõgiſſimus ordo.
Hic æui metis Priamum qui, & Neſtora uicit,
Tithonum'q; ſenex, cumææ & ſæcula uatis,
Cornicum'q; annos, longiſſima'q; alitis indi
Tempora præteriit: felices explicat annos
Compoſitis dextræ digitis, uiridi'q; ſenecta.
Nobilis hic Moſis uirtute, & nomine uirga
Cornigeri, latices'q; ſilex proferre coactus
Enoch & Helias. Hic nitet argento: quos'q; abſtulit igneus axis
Dalmatico curru radiant ardente metallo.
Aureus eximiis aliquot poſt prælia Sampſon
Viribus illuſtris, uictos & fortiter hoſtes,
Emicat hic non par tantum, ſed robore maior
Aegida: Aeacida, Alcide, Patriam'q; crotonem
Sortito, quanquam non lætior exitus illi:
Vinctus enim illecebris, & falſo eluſus amore
Detonſas'q; comas, ſuffoſſa'q; lumina deflet.
Hic gemini argento ſurgunt uel ab ortibus ipſis
Diſcordes animos, infeſta'q; pectora fratres
Sortiti uaris geniis ratione ſub alta.

Flagrat

Flagrat in iis uultus'q; minax, frons'q; horrida terret:
Alterius'q; dolis armantur triſtibus ora.
Oedipodionidas quales ſors pinxerit olim
Doctus uterq; Mycon, uel Pamphilus: omnia uel qui
Tentauit pariter felici ſchemata dextra,
Vel Zeuxis, uel Demophilus, uel magnus Apelles,
Parrhaſii'ue manus, ſiue ars animoſa Timantis.
Iunxerit haud aliter fratrem pictura Thyeſtæ.
Nec miranda ſenum minus hic infamia ſurgit
Illa, grauem cauſam puero integrante: maritus
Qua conſorte thori non eſt fraudatus amica.
Iudicii infandi pœnas damnata ſenectus
Iure ſubit. repetit caſtos Suſanna penates.
Hippolytum forma ſuperans hinc regia proles
Legibus abiectis auſus ſe credere bello,
Dum fugit infelix, prehenſus'q; ex arbore pendet
Crinibus heu nimiis, ſæuo transfixus ab hoſte
Inuito hic meritas patri dedit Abſalo pœnas.
Et tibi multorum terror proſternitur ingens Golias.
Hic funda ſtridente gigas: quo iuſta cadente
Sceptra capis fortis miles, rex'q; inclytus idem
Dauide lyricis non inficiande poetis.
Nanq; potens citharæ neruis, atq; arte canendi
Exuperas Alcmana modis, & Pindaron œſtro
Carminis ablatos: ſed nec minus Ibicon unum
Ibicon arguto modulantem carmina plectro: Simonides.
Cuius & infantis flens docto ſedit in ore Steſicorus.
Threicium Philomena nefas, quem'q; abſtulit uuæ
Paſſæ acinus, numero artifici, uena'q; potente Anacreon.

Diuitis eloquii uinci'q;,premi'q; fatetur.
Haud procul eſt felix Salomon:cui condere templum
Fas fuit excelſis ſolymorum mœnibus uni:
Eximium ſophiæ exemplum quem ſæcula norunt,
Nec minus indomiti cenſus:cui ceſſerit ultro
Attalus,& quiſquis laudatus perſide gaza eſt,
Phryx'q; Mydas,Lydus'q; potens:quem iure beatum
Ante rogos,cineres'q; Solon quondam ore negauit
Intrepido cunctis præſtantem regibus auro.
Matribus hic & enim ſolio ſubnixus eburno,
Diſtricto'q; minax gladio dat iura duabus.
Viſcera ſollicitæ haud dubites commota parentis
Cædis in euentum.blandum captare ſoporem
Infantem miſere extinctum ſub mollibus ulnis;
Et dare uiuentem uagitibus ora ſolutis.
Hic fortis,ſemper'q; parum laudatus Iopes
Magnarum poſſeſſor opum ſine faſcibus ullis:
Quem nec pauperie Curius,nec Mutius igni,
Nec tormentorum ſuperet ui regulus ulla.
D.Ioan. Baptiſta Præcurſor'q; micat uillis ſpectandus,& auro
Aſtrorum domini ciuilia tecta peroſus,
Secreto latitans dumoſæ rupis in antro,
Par Bruto,decíis'q; tribus,gemino'q; Catoni;
Et Fabiis uitæ contemptu,cætera maior.
Anna parens matris domini cum coniuge ſancto,
Et felix Chriſti genitor faber optimus,atq;
Artificum ueterum exemplar pars inclyta in auro
Extremum cingebat opus laudata coronis.
Quæ ſacer excurrit uolucri dum ſingula paſtor

Lumine, dum recolit tantarum nomina laudum,
Non tenuit mœſtus gemitum lachrymare coactus,
Et male diſſimulans ſuſpiria traxit ab imo
Pectore, ceu uitam reputans egiſſe paluſtrem,
Ignauam'q; nimis, ueteres pertæſus & annos:
Quod graue pro domino nil dum iam præſul obiſſet.
Aedibus interea totis conuiuia menſæ — Cōuiuii apparatus.
Diſpoſitæ expectant, dapibus'q; onerantur opimis.
Murice tincta nitet hinc illinc ueſtis olenti.
Splendida regales oſtentant atria luxus.
Emicat argenti uis plurima, plurima & auri.
Aſpergit data lympha manus: celeres'q; miniſtri
Obtendunt tortis mantilia candida uillis.
Dona uolant gratæ Cereris deprompta caniſtris
Grandibus: & læti ſe effundit copia Bacchi — Vinorū genera.
Setini, albani & ueteris, ueteris'q; falerni,
Et mamertini, referam nec cœcuba, chium,
Rhetica multorum annoſam uictura ſenectam
Dona ſoli pretioſa mei, fundana, calœnum,
Maſſica: quod lucana dedit, quod lyctia tellus,
Q đ Lesbos, qđ Cypros hēt, quod'q; parua Myconis.
Accumbunt. pater ipſe thoro ſanctiſſimus alto
Eminet: & ſecum cœtus iubet eſſe uiriles.
Altera pars aulæ fulgentem Maurida cepit,
Virginei'q; gregis partem: pars altera lato
Diſcubuit campo: qui proximus ædibus hæſit,
Hunc oſtro ardenti ueſtes, artis'q; labore
Conſpicuo uariæ, & texere aulæa. refulſit
Haud minus & picto tellus impune tapete.

Mille adſunt hilares cultu, forma'q; miniſtri,
Et famulæ totidem: quæ nymphis pocula miſcent.
Vaſorũ genera. Diſcurrunt patinæ, capides, chryſendeta paſſim,
Argento inſignes, ephyreo'q; ære lagenæ,
Nec non municipes Baſcaudæ principis ampli.
Heliadum cruſtæ, chryſtallina, myrrhina, crater
Plurimus argenti uaſto celatus, & auri
Pondere Lyſippi decus, aut Myos, aut Polycleti,
Mentoreæ'ue manus, aut docti palma Myronis.
Hic ſcyphus artificum præſigne toreuma bonorum
Plurimus, & phialæ, & cyathi, & carcheſia fulgent,
Ornati gemmis calices radiantibus illic,
Grandia'q;, & raris ſpirantia pocula ſignis:
Q uorum materiem ſuperet labor arduus ipſam,
Siue caper Baccho inſenſus ſtet uictima ad aras:
Penthe'a ſiue parens laceret furialis Agaue:
Seu ſe deformem proles Mineia temptis
Menadibus uolucrem miretur, & abdita quærat
Noctis amans odio lucis, loca: ſeu petat undas
Aequoris, ut delphin, tyrrhenus nauta profundi:
In ſua ſeu falcem diſtringat membra Lycurgus
Ignigenæ excidens frutices: & dona lyæi.
Aula miniſterio feruet repleta frequenti
Pontificis ſummi iuuenum: pars fercula menſis
Digerit: apponunt pars mitis munera Bacchi.
Grandia pars cererem large panaria geſtans.
Hi uolucres magno partas, longe'q; petitas
Argiuas, aut panonicas, aut Colchidos oræ:
Illi apros, ceruos, dammas, capreas'q; recidunt,

Getulos'que orygas uerſi in contraria uilli,
Syluarum'que decus lepores,ponunt'que reſectos.
Pars maris important prædas ſcaron,oſtrea,mulos,
Touromínitano murenas gurgite captas,
Rhumborum'que orbes ſpatioſos ordine certo.
Aſt aliis,paſſum,ac mulſum,& ſunt grandia curæ
Tubera,boleti,aſparagi,quæ'que educat arbos
Siue peregrino ſub ſydere,ſiue latino.
Multiplici ſtrepit obſequio domus ampla Britani
Præſidis,atque huius non aſpernantibus ipſis
Patribus officium,ſtudiis urbs tota laborat.
Nec minus interea cantu tota atria feruent
Dulciſono hinc fidibus gratæ teſtudinis inter
Lætitiam Bomii hymnicines,uates'que britanæ
Virginis,atque illinc regis ſchola docta Britani.
Non tamē indecores cantus,phrygium,Aeoliū'ue,aut **Moles cantus.**
Locria cum tragicis,aut comica perſonat ullus.
Lydia nemo agitat:ſed nec pœana ſonoris
Aptauit fidibus quiſquam,aut epilenia cantor:
Et procul hinc reſonant Boeotia carmina,Iulus,
Cyclia,Caſtorius,Cordax,atque Orthius abſunt.
Scurarum illuuies nulla eſt admiſſa procacum.
Non paraſitorum delumbia cantica quiſquam,
Nota'ue Baſſaridum thyaſis.elegidia nemo
Mollia.non Ledam,aut Danaen, uel Agenore natam,
Antiopen'ue canit,flammis'ue Aſopida fictis
Deceptam,aut ueris ſemelen feruoribus uſtam,
Colchida,Tyndariden,Canacen,Bryſeida,Sappho,
Phyllida,Phœniſſam,Hipſipylen,Creſſas'que ſorores

Nemo ſonat, uel Seſtiados plorabile fatum.
Latmius Endymion, iuuenis Berecynthius ore
Purpureo gratus Cybele, dilectus Adonis
Formoſæ Veneri: quo coniuge Procris adempta eſt,
De'que nouercali nimium uexatus amore
Virbius haud ulli mouerunt plectra lyriſtæ.
Nullus odontiſmium memorat tua pythica phœbe
Carmina, ſunt threnos tantum qui & dorica cantent:
Sancta'que uirgineas demulcet nænia mentes.
Nanque Eumolpus agit plectro, quæ dentibus ore
Excuſſis teſtata dei pia dogmata fertur.
Hedimeles Agathen excecto pectore. Arion
Iuſtinam gladio transfixam Anthenoris urbe.
Lucia Terpander cantus tibi, Lucia certum
Virginibus lumen, ſpes, & theſaurus egentum, — *Diuarū quarundam laudes cantatę.*
Taurominitanæ telluris gloria, diri
Paſchaſii ſcelus: haud taceant quod ſæcula mille.
Demodochus Teclam cantauit. Thaida Chiron
Thaida perniciem quondam iuuenilibus annis
Corpore uulgato, & præſigni munere formæ
Luſtratam ſancto monitu, caſti'que ſuſurris
Paphnutii. Satyrus te Barbara paſſa parentis
Indicio, ac dextra rigidi crudelia fata.
Lesbius Eugeniam Crexus. te Lydus Iopas
Dorothea. Euphroſynam celebrauit Marſya fortem.
Coſtida deuicto grandi certamine Claram;
Admotam'que rotæ intrepidam, Chriſti'que tuentem
Dogmata, ius, leges conſtanti pectore coram
Te duce Maxenti cecinit fide Cyprius Anthes.

Bleſillam,& Paulæ Euſtochium laudauit Olympus
Natales raris ſuperantes moribus amplos.
Cæciliam,ac comites Arcas Linus,inq́; uirili
Veſte,locoq́; diu latitantem ſponte Marinam
Atq; infamatam ueneris de crimine,tanquam
Vir foret,Euphemus plectro haud mandauit inerti.
Pectine non humili percurris Baſſe Columbam
Angue pudicitiam ualido cuſtode tuentem.
Te phrygius Domitilla Crates,te hiſpana Chorebus
Leucadia,Architas Gallam,Fauſtamq́; Lycaon,
Aphram Mercurius.Theodoram dixit Apollo.
Pan Helenam auguſtam,crucis & uexilla tenentem
Fortia,tu Martham,ac Mariam Philolae ſorores
Hoſpitio illuſtres rerum dominiq́;,deiq́;:
Et duplici uitam duplicem uirtute notantes.
Chriſtinam Eſtiochus non uno iudice læſam
Inſignem duplici diademate,pectore fortem:
Ignibus infandis quam nec uulcania fornax
Collabefactauit:ſpumantis nec maris æſtus,
Nec geminus ſerpens,nec uipera,nec grauis aſpis,
Aſpidibuſue pater grauior:nec ferrea ſæui
Vngula carnificis tractu bacchata frequenti.
Eulaliam emeritæ decus,ac iubar:ora Columbam
Ignibus in mediis animam teſtata uolucrem,
Cuius agunt faſſam domini pia iura ſuperbo
Maximiane tuo iuſſu prohibente,latinis
Pythagoras numeris trans ſydera ſuſtulit Vmber:
Marcellam Eubolides numero præſtante,ſeueri
Principis arbitrio cæſam mucrone Leonis

Rictibus incaſſum obiectam, tonitrus'q; cientem
Martinam arguto Prophraſtus carmine luſit.
Herodis genus eximium Ptolemæe ſabinam.
Petronilla fides Glauci mouiſſe ſonoras,
Pierium'q; exciſſe melos gauiſa Britani.
Te'q; tuos'q; modos Phemi Lucina probauit
Innocuo ius legitimum tutata cruore.
Secũda & Rufina ſorores filiæ Aureliç.
Rufinam, & comitem ſonuit Cyllenius Ion.
Mellitis citharæ neruis, & uerſibus Alcman
Edidit illuſtrem gemino diademate Macram.
Eſt mytilenei Muſurgi Euphemia plectro
Dicta graui mentis neruos ſortita uiriles,
Ingentes'q; animos Chriſti pro dogmate ſummo:
Quæ pietate nitens priſci ſub iudicis ira
Priſcus uiri proprium.
Non alapa urenti, rabie non uicta ferarum,
Non uolucri confuſa rota, non ignibus ullis
Ad ſuperos inſons gladio transfixa refugit:
Et dominum confeſſa poli, conſperſa cruore
Stelligeras celſi ſedes penetrauit olympi.
Laudibus eximiis Priſcam ter conſule dixit
Nicomachus genitore ſatam: cui fata ſecundus
Intulit horrendo cruciatu Claudius aſper.
Cum Maura nutrice, Syri bona filia uirgo
Materies cantus tibi lecta Philoxene mira eſt.
Argumenta tuis fidibus, uoci'q; canoræ
Amphion Thuſcana dedit, tibi maximus Orpheus
Monicha non humili præſignis mater alumno
Vates plectra mouet docto ſurgentia cantu.
At te Dircæus conſtanti mente Beatrix

Faſſam morte, dei leges Iſmenia dixit.
Compluresq́ꝫ alias alii: quos docta ſub antris
Melpomene, aut Terpſichore dedit edere carmen
Aoniis, mentesq́ꝫ hominum poſſe arte morari.
Verſibus his animus peregrinæ uirginis, & mens,
Facundoq́ꝫ ducis monitu, ac ſermone frequenti
Velle pati, ac poſſe edidicit pro lege, fideq́ꝫ
Terrarum domini, ac diuumq́ꝫ hominumq́ꝫ parentis.
Cur mater ſit prætetita omnipotentis alumni
Inter tot cantus diuarum maxima, quærit
Dareas: primos meruit quæ hauſiſſe labores:
Et primas mouiſſe fides: mandatq́ꝫ Thaletæ
Parthenio canat hanc: illi & cratere propinat.
Quem poſtquam gemmis radiantem excepit, & auro
Non prius exhauſit q̃ uerba precantia fatus.
Excelſi regina poli, ſummiq́ꝫ tonantis — Thaletę oratio.
Intemerata parens: cuius ſub iure triumphant
Cœleſtum ſedes, hominum genus alta meretur
Sydera: dux herebi infelix, manesq́ꝫ tremiſcunt,
Incolumem hunc ſerues cœtum, cœtusq́ꝫ parentem
Maurida: nosq́ꝫ tibi meritas da dicere laudes:
Quis tantum celebres inter numeremur Aoedos:
Hauſit ab iis plenum ueteri cratera falerno:
Dein poſuit: lætusq́ꝫ capit plectrumq́ꝫ, lyramq́ꝫ:
Cuius ebur, furuamq́ꝫ hebenum diſtinxerat auri,
Argentiq́ꝫ labor, uariæq́ꝫ ex ordine gemmæ
Chryſolithiq́ꝫ, & ſardonyces, ſpecioſaq́ꝫ Iaſpis,
Oebaliiq́ꝫ tenens præclarum nomen ephebi,
Et ſcalpi uetitus uiror, & ſicanus achates:

Cui'qꝫ dedit fulmen, cui'qꝫ ignis uoce pelaſga
Nomen, & haud metuens noctem carbunculus atrã:
Quas grauis, atqꝫ orbis rari facit eſſe decentes
Vnio candenti, & nitido leuore notandus.
Hanc ubi tentatis & plectro, & pollice chordis
Increpuit: quid enim fidibus committere noſtris
Optem inquit melius, qua'm quod cantare iubemur?
An magis oblectet, ſolis dixiſſe meatus
Per duodena rato properantis ſigna labore?
Vnde horror, calor, autumnus, uer, nox'qꝫ dies'qꝫ
Longior, aut breuior, uel par, Hecates'qꝫ regentis
Aequoreos tractus, terram'qꝫ, aut ſemine plenam
Te Paphie? blandum'ue Iouem, uel fulmina Martis
Ventoſi, aut rigidum Saturni frigore ſydus,
Aut te Amphitrites regem Caducifer amplæ?
Non potius chordis aptare ſonantibus auſim
Quæ latas implent orbis miracula metas,
Mauſoli tumulum, dextris e' cornibus aram,
Clara Semyramiæ Babylonis mœnia, Thebes
Centenas phariæ portas, Titanidos ædem,
Aethræo ſimulacra ſolo radiantia: nec non
Regũ opus extructos manibus ſuper æthera montes,
Qua'm domini rerum matrem, ſponſam'qꝫ Tonãtis?
Laudarint alii lucos, montes'qꝫ lacus'qꝫ,
Aut cum fluminibus fontes, inculta'qꝫ ruris
Numina, Syluanos, Satyros, Faunos'qꝫ bicornes,
Pana'qꝫ monticolam, nec non heroas, & omne
Nympharum genus, aut fontis, nemoris'ue, maris'ue,
Aut florum, aut celſi reſidens in culmine montis.

Aſtronomica q̃dam.

Septem orbis miracula.

Herbarum'q; alii uires, ac nomina cantent: Herbarũ quarundam nomina
Quæ uel pontoſis gratæ naſcuntur in hortis:
Vel perferre negant innatæ montibus umbras
Apricis, uel quas dat terra patentibus aruis
Intyba, dorcadium, nepethas, athamantica, rutam,
Omnia uiroſo ſuperantem gramina ſucco,
Mentã, apiũ, thymbram, uerbenas, ocyma, anethum
Chærepolum, crithmon, cinarã, colocaſſia, ceſtrum,
Moly, Inulã, abrotonum, hellebo℞, ſerpilla, nepẽthes
Smyrnion, hyſſopum, cramben, abſinthia, nardũ,
Corrudam, coſton, panacen, ſampſucha, cioſmin,
Quas'q; Macer docto complexus carmine, quas'q;
Damnæi ſoboles cecinit tibi Phœbe ſacerdos: Nicander.
Tempora cui uittis radiant bis cincta duabus:
Egregium'q; caput duplici redimitur honore.
Collaudent alii plectro modulante uolucres
Pſittacum, & Aeolida Alcyonem, Veneris'q; colũbas, Volucrũ quarundam mẽtio.
Et Iouis armigeros, aquilas, Phœbo'q; dicatum
Phœnica, & Iunonis auem gemmantibus alis:
Quæ'q; aures cantu oblectant, mulcent'ue palatum,
Auguriis'ue iuuant, aut lædunt: quas'q; ſeleuci, &
Naupliadæ, Aetholi'q; ducis de nomine dicunt,
Vel flaui Oenidæ, uel Memnonis atq; ferarum
Nomina decantent alii, ſphynga, atq; camelum,
Vulpem, uros, martes, lepores, ichneumonas, alcen, Ferarũ quarundã mentio.
Infeſtos'q; lupos gregibus, capreas'q; onagros'q;,
Atq; origen, ac dãmam, atq; urſos, ceruos'q; fugaces,
Dorcada'q;, Hiſtricem'q;, & equos in prælia forti,
Nec magis iis ſegnem barrhum, & quis nomine graio

Nomen de cornu impoſitum non ſimplice fluxit,
Quas'q; Euan, phrygiæ'q; parens telluris amauit
Mars'q; ferus, claros'q; iuba ſurgente Biſontes.

Piſcium quarundã mentio.

Squammigeras alii gentes amnis'ue, lacus'ue
Cingentis'q; ſali terras modulamine ludant,
Delphinas celeres hominum, citharæ'q; ſonoræ
Cantibus adſuetos mulceri abſq; auribus ullis,
Dextra acie thynnos meliores, æquore phocas
Littoris antra caui ſolitas luſtrare relicto,
Auratas, congros, ſalpas, echeneida puppes
Veliferas curſu in medio retinere paratam.
Cyprinon, percas, orphos, æſtate nigrantes,
Candentes'q; hyemis rurſus per tempora menas,
Luxuriæ conchas duplicis, Crocodilon habentem
Aras, templa, focos, atq; ora expertia linguæ,
Grunitu Chromin, atq; Lyram geſtire ſuillo
Adſolitos, ſtellas urentes æquore in ipſo
Omnia contactu, parientes tempore in omni
Murenas, auri Chryſon fulgore micantem,
Atq; æſtu ignotum glaucon, nimio'q; calori,
Et polypon ſuetum mentiri ſaxa colore
Proxima, quæ'q; parit proiecta ſemper in alga,
Quos'q; tibi audaci gaudet ſcripſiſſe camœna
Graiugenum uatum non ultimus Antonine.

Florum quorundã enumeratio.

Telluris ſtellas alius: quum purpurat almum
Ver, canat, egregium niueo candore liguſtrum,
Sollicitæ & Veneris pueri de cæde cruorem,
Et crocon, & lotos, hilarem'q; holochryſon, & albam
Parthenicen, caltham'q; humilẽ, ac meliloton, & olim

Præſtantes forma pueros, Cereris'q; papauer
Somniſerum, & quondam regi decuſſa ſuperbo
Lilia, chryſocomen'q; uagam, uiolas'q; nitenteis,
Irrigui'q; ſoli decus, ac iam mille colorum
Lumina: quos Hyble profert: quos nutrit Hymetus.
Et uirides pariter ſaltus, examina'q; ipſa
Florilegarum apium, atq; alius cantauerit Orci
Supplicia, aut Titii uolucrem, aut Ixionis orbes,
Arboris aut refugæ fœtus, aut Belidas urnis
Laſatas, fractum'ue magis de pondere ſaxi
Syſiphon, aut triplici latrantem Cerberon ore:
Virgineas alius uolucres modulamine cantet,
Saxificæ uultus Phorcinidos, igne Chimæram
Terribilem, canibus Scyllam, ceruice trifauci
Geryonem, Cyclopas, Nubigenas'q; bimembres,
In'q; polum, & ſuperos tentantes bella gigantas,
Nec non herculeis animalia uicta lacertis,
Parthenope'q; tuas referat male blanda ſorores,
Vltrices'q; deas, atq; ærea tecta, colos'q;
Staminis inuicti, cœnoſa'q; flumina ditis
Cocyton, lethen, rapidum phlegethonta, ſtygem'q;
Atq; Acheronta uadis manes terrentibus imos,
Vectorem & miſere addictum liuentibus undis,
Tartareos'q; duces animarum iura tenenteis,
Triſte'q; iudicii fulmen proferre coactos
Cum Minoe graui Rhadamãton, & Aeacon umbris,
Atq; infelices turbas damnare ſilentum.
Nulla mihi fuerint Titanum nomina curæ.
Ilithya etiam, ac Nemeſis fera pectora frenans,

Atq; operum Momus contemptor iniquus, & audax
Aulædos quærant alios, alios'q; lyriſtas.
Sed nec ſacra quidem moueant me iis reddita diuis.
Beatiſſ. dei genitricis encomion. Vna meos cantus, & carmina ſuſcitet, una
Gittæis præſtans nuribus pietatis honore
Intemerata dei genitrix mihi dictet & una,
Sat'q;, ſuper'q; mihi fuerit. te credimus amplis
Viribus alma parens ueterum ſuperare dearum
Numina, gentiles'q; deos. tibi terra, fretum'q;
Et lati conuexa poli iam regia ſeruit:
Te'q; timent mortis dominus, manes'q; profundi.
Nil ſine te mortale poteſt genus ardua tu das
Aſtra piis, precibus'q; moues, flectis'q; Tonantem.
Cuncta & enim laudum tantarum dote mereris:
Ex quo animi intrepidam uires fecere, carentem
Culpa iuſtitiæ grauitas, prudentia cautam,
Quæ'q; hominũ ſemper uarios bene temperat actus
Conſpicuam uirtus, atq; omni ex parte micantem.
Nec quicquam eſt, quid iure queat tibi uirgo negari
A' cœli, terræ'q; deo, modo pôſcere cures:
Dum te ſumma fides decorat, ſpes optima tollit:
Infert ſyderibus celſis uis tertia: cœli
Charitas. Qua ſcandit mortale genus poſt fata curules,
Cœlitibus gratam pietas ſuper omnia reddit:
Addita'q; iis te concilians bona forma Tonanti.
Sed tamen unde tuas primum mitiſſima laudes
Aggrediar? referam'ne ſacros mea carmina ad ortus?
Regia commemorem tibi quod ſint ſtemmata: diues
Et proauis claris ſeries, & celſa propago?

An mores laudabo pios, uitæ'que tenorem
Perpetuum? plena uix dum ut trieteride templo
Dedita ſis? te'que obtulerit generoſa miniſtram
Lætus uterque parens caſtis Ioachinus, & Anna
Coniugii facibus decus immortale merentes,
Virtute eximiam domino bipatentis olympi?
Vt'que breui patrios ritus perceperis omnes
Iudaicas Moſis leges, ius, dogma ſacrum'que.
Vt'que prophetarum ueterum haud incallida noris
Fata, potens ſancti iuris diſſoluere nodos,
Et diuinarum callere ænigmata legum?
Ancipitem trahit huc illuc ſententia mentem:
Florentis'ne canam potius miracula uirgæ:
Qua tibi uir lectus regali ſtirpe daretur
Nomine Ioſephus, morum indelebile cunctis
Exemplar, gratus'que deo plus omnibus unus:
Cuius erat ſedes uirtutum pectus honeſta,
Et ſophiæ penetrale caput: qui uincere poſſet
Pittacon, Euagoræ natum, Chilona, Solonem,
Speuſippum, & te magne ſenex ſublate cicuta.
An memorem potius, uatum ut cantata piorum
Carmine fatidico, Moſis modo nomina uirgæ
Pertuleris, modo dicta rubus: quem flamma pererrãs
Abſumpſiſſe nequit, ſed nec læſiſſe notatur.
Magna quidem, ſed uera tamen, monſtrata'que uati
Cornigero rubus hic miracula protulit olim
Sic mandante deo: ne non & poſſe negaret
Id fieri mortale genus uoluentibus annis:
In te magna dei genitrix: quod ſpiritus ipſe

Efficit æternus uel concipiente ſine ullo
Semine, & abſq; uiro mundi pariente ſalutem
Illæſis uteri clauſtris, ſaluo'q; pudore.
Quæ quanquam rerum ſtupeat natura, quid, oro,
Quid mirum tamen hoc (liceat mihi uera fateri)
Si tantis dotata bonis, hac prædita mente
Es dominum complexa poli cœleſtibus uſa
Diuorum alloquiis, & te dignata ſuorum
Aula miniſterio aligerum ſtellata frequenter?
An'ne magis referam mortalibus edita ſigna
Multiplici uirtute: graues ut pellere morbos
Humanis de corporibus conſueris: & urna,
Ac tumulis quondam cineres animare ſepultos:
Et curare malo uexatos dæmone turbas:
Maiore hæc ſed digna cheli: nanq; affore tempus
Autumo: quo tua geſta canant: referant'q; ſub auras
Mille pii uates numeris prælustria nati
Signa tui, uitam'q; grauem, duros'q; labores,
Et genus infandum lethi. dicam'ne uetuſtæ
Vt puppi collata: Noes quam ſtruxit olympi,
Cœleſtum'q; dei monitu faber optimus unam
Seruaturam in aquis uaſtis genus omne animantum
Diluuio late campos, montes'q; tenente:
Vt libani cedris ſublimibus, & cypariſſis,
Vt palmæ, glaucæ'q; oleæ, platano'q; uirenti,
Atq; roſis primum ſurgentibus, & benolenti
Germinis hebræi ſucco, ac par credita myrrhæ?
An potius cantem: quoties pia ſacra quotannis
Igne'q; thuricremo, uoto'q; operata fidelis

Chriſtigenum

Chriſtigenum tibi turba paret? quas'q; inſtruat aras
Meſſis hyems, uer, autumnus tibi honore frequenti?
Vt modo conceptam brumali temporis hora
Te cœtus hominum celebrent, utero'q; parentis
Incluſam ſacro pauidi per uota precentur
Exortem ueteris diuino munere culpæ:
Et modo naſcentem ſeptembri menſe frequentent,
Natales'q; tuos decorent pietate ſecunda.
Nunc præcurſoris genitricem imuiſere magni,
Intulit inceſtus ſolymis cui triſtia fata
Rex, feſtinantem uenerentur meſſe ſabæa.
Et tibi quintilem ſacrarit turba piorum:
Mox & ſextiles referant ſolennia nouæ,
Sextiles'q; ſequens idus lux altera ſacris
Digna focis Arabum totas conſumere meſſes,
Atq; ſuperbifico ritus ſplendere paratu:
Quod tibi ſydereas meruit dare prima curules?
Vtq; tuis remeans det puluinaribus ignes
Eoos, feſtas'q; faces uigilantibus aris
Martius, hoc'q; prior menſis te frondibus ornet?
An data præſtiterit, memorem tibi gaudia Virgo
Per ſeptem uerſata uices? iuuat iſta referre
Iam nimis: & dudum hos cantus conuiuia poſcunt:
Lætitia'q; dies non inficiandus amica.
Ergo Mnemoſynes inſignia pignora mecum
Dicite, Io pæan, hilares dum Virginis horas
Virginis, & matris, ſeptena'q; gaudia canto.
Dicat Io pæan Venus, & Charis e' tribus una
Euphroſyne, ter clamet Io deus ipſe lycei.

Conceptio beatę uirginis.

Aequore Io pæan, & Io ſonet æthere pæan:
Nec ſit lætitiæ tellus ſeptemplicis expers.
Gaudia vii. beatiſſ. uirginis.
Nemo ſatis primum ſtupeat: quum te axe ſalutans
Lapſus ab aſtrigero ſponſam, nuptam'q; Tonantis
Nuncius aſſeruit: dein uirginitate manenti
Eſſe pariturum mira ui flaminis almi
Rectorem cœli Chriſtum, mundi'q; ſalutem.
Aequore Io pæan, & Io ſonet æthere pæan:
Nec ſit lætitiæ tellus ſeptemplicis expers.
uod ſequitur maius dubitet quis dicere? alumnum
Quum patris æterni modica ad præſepia natum
Aſpexti innumero teſtante id numine lætis
Vocibus, & noctis tenebras, atq; aſtra fugante
Lumine conſpicuo: & natum quum mater adoras.
Aequore Io pæan, & Io ſonet æthere pæan:
Nec ſit lætitiæ tellus ſeptemplicis expers.
Quum uero myrrhæ, thuris, fului'q; metalli
Pondus adorantes tulerunt pia munera reges
Immenſum de ſede magi, & regione remota
His ſtella monſtrante uiam noctes'q;, dies'q;
Tertia teſtamur tibi gaudia magna fuiſſe.
Aequore Io pæan, & Io ſonet æthere pæan:
Nec ſit lætitiæ tellus ſeptemplicis expers.
Nec leue iam quartum eſt: Solymis quod paruus aberrās
A' grege cognato ſcribis, legum'q; peritis
Templa referta ſubit: quæſitum'q; accipis inter
Primores populi quærentem, & multa docentem
Iure ſuper Moſis barbati more magiſtri.
Aequore Io pæan, & Io ſonet æthere pæan:

Nec ſit lætitiæ tellus ſeptemplicis expers,
Lætitiæ numerum quintæ dat morte triumphans
Alma tibi natus domita: quum ſurgit ab imis
Sedibus umbrarum ſpoliis Acheruntis honuſtus:
Te'q; patrum generoſa cohors, ueteres'q; maritæ:
Et pia te ſæcli uenaratur turba prioris.
Aequore Io pæan: & Io ſonet æthere pæan:
Nec ſit lætitiæ tellus ſeptemplicis expers.
Ignea uis cœli quum ſe demiſit ab auris
Linguarum in ſpeciem flammis lambentibus ædes:
Inſedit'q; tuo, & multorum uertice munus
Promiſſum a' domino quondam tunc tale manentum,
Lætitiæ tibi materies fuit inclyta ſextæ.
Aequore Io pæan, & Io ſonet æthere pæan:
Nec ſit lætitiæ tellus ſeptemplicis expers.
Septima te a' terris ſublatam uexit in auras,
Sydereas'q; domos late radiantis olympi,
Poſt longas æui metas, finem'q; ſenectæ
Virgo pium: nam plena tibi regina peracta eſt
Tertia delabens, & ſexageſima meſſis.
Aequore Io pæan, & Io ſonet æthere pæan:
Nec ſit lætitiæ tellus ſeptemplicis expers,
Et quoniam es diuum menſis nunc addita numen
Præcipuum: & ceſſere poli regione potentum
Millia cœlicolum tibi iam meliore: ſuper'q;
Tyndaridas geminos fulges bona ſigna Laconum:
Atq; uagos ſeptem curſus, & ſydera calcas
Ignea: mortales foueas pietate rogamus:
Et cœtum hunc, cœtus'q; ducem per ſæcula ſerues.

Hæc cecinit docta cunctis laudanda Thaletas
Arte, puerperio cœleſti dicere iuſſus
Reginam illuſtrem Mariam: plectro'q; lyra'q;
Depoſitis, primos capit inſignitus honores,
Laurea ſerta comis inter tot nomina claro
Mauridos e' cœtu, & drachmarum præmia mille,
Inuidioſa lyræ, & præſignis munera cantus.
Hymnicinum'q; aliis ſeſtertia bina fuere,
Ampla lyriſtarum merces tum credita multis.
Nunc tibicinibus (proh tempora) tota dabuntur
Prædia, cornicini, hydraulæ, molli'q; choraulæ:
Qui'q; tuba, aut blandis fidibus placuiſſe feratur,
Haud priuo ſciet ære frui, modico'ue paratu:
Et tumidus buccis Aſcaules grandia poſcet:
Nec poterit paruo citharœdus uiuere ſumptu.

FRANCISCI ROSETI VERONENSIS MAVRIDOS LIBER TERTIVS ET VLTIMVS.

POſtquam Virgo epulis, atq; omnis turba refecta eſt,
Egregias urbis partes, opoſa'q; tecta
Aeneadū: pr̄ ignipotēs q̄ ſtruxerat oī
Clara miniſterio cyclopum, educta ſub auras,
Poſtulat, atq; altæ luſtrare palatia Romæ:
Exurgit'q; thoro, comites'q;, patres'q; ſequuntur:
Nec quicquam prius inuiſit: qua'm ſiqua fuerunt
Adſeruata pio cultu ſtudioſa requirat
Corpora cœlicolum: & donis ueneretur opimis:
Ac loca percurrat diuorum inſignia palmis:
Quis caſtas comitum mentes, & pectora firmet.
Tum mediam cœtu graditur comitata per urbem Egregia urbis opera.
Delecto. hic magni ſuſpectans templa Tonantis,
Et capitolinas ſedes mirata parumper
Subſtitit: ac ueteres animo meditata triumphos,
Innumeras lachrymis cædes defleuit obortis:
Norat enim Mauris leges, ac iura triumphi
Impia, nec modico perfuſas ſanguine poſſe,

Præcipuas olim duci ad capitolia pompas.
Digreditur linquens tarpeii culmina montis
Inuidioſa Iouis templi faſtigia,& arces:
In'q; triumphales arcus ſuſpenſa reſedit:
Et triſtes iterat gemitus.proceſſerat ultra:
Qua Phœbi radios imitantia marmora ſurgunt:
Laudat opus:paulum graditur:ſpectat'q; coloſſum
Aere pendentem ſummo,cœlo'q; minantem:
Artificis probat ingenium:damnat'q; Neronis
Sæuitiam thermas poſt miratura nitentes,
Monſtroſæ'q; domus ſpatium: quæ obſederit urbem.
Viſa therapnæi mox proxima Caſtoris ædes,
Romulidum'q; patris gradiui,atq; Herculis,inde
Bifrontis Iani,ac pacis,quæ'q; omnia uerſat
Imperioſa nimis uario fortuna rotatu
Conſpicitur nitidi cruſtis ornata metalli.
Nec procul ægiſonæ uiſa eſt Tritonidis ædes:
Veſtali'q; foco qua troicus arſerat ignis:
Qua'q; deum gallis toties idæa miniſtris
Eſt Cybele uenerata parens:qua'q; Inagis orbe
Niliaco,& furua Mareotide numen adepta
Ritibus eſt placata ſuis:peluſia quanquam
Arua procul:tellus'q; procul Memphitis abeſſet.
Templorum ſpecie capitur:ſed numina ridet
Aeternis damnata focis,terræ'q; barathro,
Martius aſpicitur campus:quo' turba Quirini
Inclyta ſe ancipitem traduxerat ordine miro:
Vnde etiam emerſis tot bellatoribus olim
Occiduæ gentes,& ſub iuga uenerat indus:

Ad Neruæ uenit inde forum progreſſa columnæ
Aeris opus ſurgunt. titulis ſtant ſigna notatis
Induperatorum. ſtupet hic delecta iuuentus
Effigiem auguſtam, & ſurgentes ære columnaus.
Amphitheatralis moles dein celſa puellis
Viſitur, & latis ſubſultans pontibus amnis
Martius: hinc omnis ſpectata eſt porticus illis,
Præluſtris tum ſiqua fuit. nam plurima fertur
Virgineos pauiſſe oculos ſpectabilis umbra,
Liuia, naualis, uipſana, corinthia, nomen
De Conſtantino præſigne indepta fideli:
Quam celebrem reddit Pompeius: nauita ſignat
Argous: quæq; eſt nomen ſortita Philippi
Amphitrioniaden referens. luſtrata ſuburra eſt.
Nec ſtudio quæſita leui celebrata tribunis
Roſtra: palatino fuerant quæ proxima colli.
Vltima pars lucis reſtabat Apolline phœbo
In tarteſſiacos æſtus urgente iugales.
Hanc placet abſumi in ueterum ſimulacra deorum
Aurea, ſiue eboris conſtantia pondere magno.
Nam quæ ex argento, aut electro, aut ære fuerunt,
Poſtera lux oculis ſubdit ſpectanda, ſequensq;
Pene omnis: quartam diuorum conterit ædes
Plurima: uirginibus nec ſegnis quinta recedit:
Nam placet in uicos, in thermas, balnea, & hortos
Hanc terere, & gratas populo celſa horrea moles,
Lympharumq; uagos ſpatioſa in mœnia ductus
Molibus immenſis, & aquas impune fluentes.
Appia ſpectata eſt, Aurelia, Martia, Virgo,

Portic⁹ quędã celebres

Aquarũ ductus,

Halſia, cœrulea, authorem ſortita ſeuerum,
Claudia, Alexandri de nomine dicta, & Iulii:
Complures'qꝫ aliæ: quibus urbs Aeneia gaudet.
Dum'qꝫ hortos Luculle tuos modo luſtrat: & ultra
Ad Mecœnatis properat modo, uel Saluſtii:
Aut Largii, aut Plautii, ſenſim ſe clauſit olympus.
Regreditur ueneranda cohors, & nota repoſcit
Atria: iam'qꝫ cauo ſe cœlo præcipitat nox,
Nox ægris requies mortalibus unica, ſomni
Excipiunt hilares omnis uno ordine nymphas.
At uigilat Mauris comitum fidiſſima cuſtos:
Sola'qꝫ torpenti prohibet ſua lumina ſomno
Cedere. tum reputans uenturam pectore cædem,
Et ſocias clades: diſcrimina proxima uerſat,
Auxilium'qꝫ ſibi poſcit cœleſte, ſuis'qꝫ
Virginibus pariter: pulſa ut formidine mortem
Non exhorreſcant quondam, caſus'qꝫ futuros:
Neu dubitent pro lege pia, pro nomine Chriſti
Vulnificos ruere in gladios: & corpora ſæuo
Tradere carnifici diuum acceſſura curules.
Pectore uix caſto hæc, & ſancta uoce rogarat
Anxia pro'qꝫ ſua pariter comitum'qꝫ ſalute
Nixa genu, inuitæ tenuis quum lumina claudit
Victa ſopor: laſſos'qꝫ irrepens occupat artus.
Hæc, & multa ſequens nox eſt conceſſa quieti
Nobilium iuuenum: nec non lux plurima: donec
Annua bis ſeſe uertiſſent tempora circu'm:
Et bis flauentes triuiſſet meſſis ariſtas
Ora cleonæi referens feruentia monſtri,

Bis'qꝫ

Bis'q́ reuertiſſet terræ ſparſura gelatas
Triſtis hyems algore niues, ac tybridis alti
Compreſſura grauem ſæuis aquilonibus undam.
Maximus interea Antiſtes: cui nomine graio
De domini nomen ſurgebat rite, ſilenti
Nocte dei monitu delectis eſſe iubetur
Virginibus comes, & cædem tolerare cruentam.
Huic & enim in ſomnis uerba exaudita feruntur:
Quæ nitidus de ſede poli tulit ore miniſter.
Ne trepida ſancti cœtus fidiſſime cuſtos
Cyriace: excelſis uenio tibi miſſus ab aſtris
Aliger e' centum ſelectus millibus unus
Mortis certa ferens, mandata'q́ certa ſalutis,
Vrbe receſſuram præſtantem Maurida, & ipſos
Vſq́ ad Agrippinæ comitator mœnia cœtus
Virgineos. illic fies Iouis hoſtia magni:
Cum'q́ coronatis tot millibus aſtra ſubibis.
Territus exurgit uocis nouitate ſacerdos
Maximus: & regem ſupplex affatur olympi.
Magne parens rerum: cuius cuſtodia nutu
Indigno mandata mihi eſt gregis inclyta ſacri,
Indignus grates dignas qua uoce miniſter,
Quo'ue ore, aut lingua, uel quo tibi pectoris hauſtu
Egero: muneribus cumules quod munera largis?
An'ne parum, triplici me inſigniuiſſe corona
Immeritum: niſi quarto etiam mox ſtemmate grandi
Condecores: iubeas'q́ pati per uulnera mortem:
Et palmam illuſtrem hanc clara inter nomina ferre?
Non merui hæc fateor, diademata conditor aethræ:

Cyriac⁹ Pōufex' a deo iu bet urb ē deſerere

Pontifi- cis oſo.

Nec mihi iam tantis uideor par eſſe tropheis.
Quo'd: ſi uirginibus comitem uis eſſe beatis:
Et ſedet hoc animo: quantum poſſim'q;, uelim'q;,
Ipſe ſatis noſti, pro te nil ferre recuſo:
Omnia qui pro me gratis indigna tuliſti.
Tu modo da: ut perferre queam quæcunq; pararis:
Nec me paſtorem ſuperet Virguncula primum,
Debilis & ſexus dux hæc muliercula damnet:
Cuſtodem'q; alium deſerto præfice ouili:
Quo tutæ ſeruentur oues: nec gramina deſint:
Surgit ab iis animo intrepidus, magni'q; tonantis
Promptus iuſſa ſubit, morti'q; accingitur atræ
Victima magna dei, & memorabilis hoſtia tantas,
Ac tam florentes comitari dux hecatombas
Haud dubitans ſceptri oblitus, primæ'q; curulis.
Sed uulgata, nimis res eſt excepta ſiniſtre,
Tam cæcæ mentes, tanta eſt uecordia uulgi.
Et iam mane nouum terris caligine pulſa
Aſtra fugans aurora polo, lucem'q; ferebat:
Qua cædi deuota cohors migraret iniquæ,
Romuleum'q; larem, ſeptem'q; ex ordine colles.
Desereret: quibus uſa foret iam uere ſecundo,
Autumno'q; pari: clara'q; excederet urbe.
Quum ſubito in ſomnis quæ uiderat ordine pandit
Ciuibus antiſtes, ſolium'q; illuſtre relinquit:
Deuoto'q; gregi ſeſe applicat inde quirites
Præſidis egregium facinus, nomen'q; peroſi
Dicere, fœmineis captum migrare cateruis,
Mentitum'q; dei numen faſtigia tanti

Imperii,& triplicis titulum damnaſſe coronæ:
Pontificum hinc properant faſtis expungere nomen:
Ille parum uulgi uoces,& murmura pendens
Mœnia Romulidum turba comitatus inermi
Deſerit:& ſolo Chriſti contentus amore
Cum grege iungit iter caſto:& ſe deuouet iiſdem:
Quis deuota cohors gladiis peregrina,neci'q́.
At quem damnaſtis(proh tempora peſſima)turpes
Cuſtodem Aeneadæ,ac cæci furialibus auſis?
Nempe hominem carum ſuperis,ſuperum'q́ parenti,
Conſilio'q́ grauem:quo nec ſolertior alter,
Nec melior populum regere,ac frenare potenti
Eloquio,ac monitu cœleſtis ducere uitæ.
Tempore non alio Chriſti grex pabula carpſit
Vberius,gramen'ue magis guſtauit amœnum:
Aut grato potauit aquas de fonte ſalubres,
Perſpicuas'q́ magis:nanq́ hoc paſtore beatas
Nemo negauit oues domini,fœtum'q́ refertas
Omniiugo:atq́ dei ſegetem ſuccreſcere paſſim.
Nemo Linum,Vrbanum,Antherum,Sotera,Leonē
Aut ueteres alios præferri huic poſſe putauit,
Cyriacus tanta ſurgebat laude britanus.
Nam ſummos inter reditus & paupere menſa,
Et cultus ſumptu modico,tenui'q́ paratu
Vixerat ārdenti haud unquam ſpectatus in oſtro,
Nec tumidus longa comitum procedere pompa.
Non tuba,non citharæ huic fuerant,aut tibia cordi,
Cornicinum'ue melos:non alea.nulla ferarum
Cura animos,uolucrum'ue agitauerat,aut ſalientis

Cyriaci pontificis encomion.

Fluctibus in mediis turbæ. priuata ſupellex,
Nec cenſoris egens humileis inſtruxerat ædes.
Verum erat eximiæ fidei, morumq́ue bonorum
Præcipuum exemplar. uirtutis amator, & hoſtis
Intrepidus ſcelerum, comis, facundus, & ingens
Sanctarum interpres legum, gratusq́ue tonanti:
Quod foret obſeruans recti: quod cultor honeſti:
Quod ſimplex, prudensq́ue ſimul, uigilansq́ue, piusq́ue
Luxurieq́ue carens, atq́ue ambitione maligna:
Quod contemptor opum: quod paupertatis amicus:
Quodq́ue pati cupidus pro cœli rege, deoq́ue:
Quod mitis, quod pacis amans: quodq́ue oderat omne
Armorum, ac belli ſtudium, non claſſica noſſet,
Non triſtes martis lituos: non horrida ſigna:
Hæc & enim niſi pro fidei tutamine certo,
Seruandiue ſacri reditus molimine, ſemper
Contrectare nefas, & ſæua piacula duxit.
Sed quid nunc ueteris damnamus crimina ſæcli?
Quin ceptum ſectamur opus? ſumptiq́ue laboris
Aſſequimur potius ſtudioſo carmine metam?

Maximus. Africanus. Romanæ militiæ principes.

Vix pius æneadum cœtus deceſſerat altis
Mœnibus: & quondam præluſtrem facibus urbem
Liquerat: inſidias quum maximus adſtruit illi:
Nec non indignum cui ceſſerat Africa de ſe
Nomen: Scipiadæ quo ſydera uertice tangunt,
Scipiadæ: tyrios qui compreſſere furores,
Ambo præfecti Romani militis, ambo
Chriſticolum ſacris infenſi legibus hoſtes:
Millia totq́ue parant hominum duo perdere iniquis

(O ſcelus infandum) ſæua pro cæde tabellis
Virginei cœtus ſcriptis, comitum'q; piorum
Induperatori generis ſibi nomine iuncto.
Siue animi id uitium immanis: ſiue ampla rapinæ
Spes magis hortata eſt ſcelus indelebile: ueri
Siue dei in cultus odium. uos pandite uati
Calliope rerum cauſas: nanq; abdita te nto.
Quod genus inſontes hominum per uulnera turbas
Strauerit infando graſſatu: & quo duce tellus,
Flumina'q; horruerint præ largo ſanguinis hauſtu.
Eſt locus arctois regionibus: arua ubi ſemper
Ninguida ſole carent: raro'q; coluntur aratro,
Aut raſtris: ſed ſenta ſitu ſquallentibus horrent
Montibus: & gelidis caneſcunt ſæpe pruinis,
Luſtra feris uix apta ſatis. Beſſos'q;, Getas'q;
Hic habet, atq; Hunnos, & quos cruor iplet equinus
Italiæ exitiale genus, notas'q; cohortes,
Tempore quo Latium trux Atila perculit omne.
Iulius immitis dux horum aſſueta rapinæ
Agmina ductabat, prædæ'q;. nec hoſtibus unquam
Is ſocios differre ratus, modo lucra darentur:
Parcere nec diuum templis, adytis'ue ſolebat.
Infeſtus ueræ fidei cultoribus, audax,
Perfidus, immitis, uiolens, per'q; omnia dirus.
Sacra, prophana, deos, homines, aras'q; deorum
Contemptu uexare pari truculentus, & exlex.
Qualis in Auſoniis ſæuiſſe eſt creditus agris
Sparthacus, aut Catilina ferox, aut ſæuior illis
Antiphates: aut quem bobus demiſit abactis

Loci de ſcriptio.

Iulii ducis inge nium.

Clauiger auerſis orco Tirynthius olim.
Is ubi fatales percurrit lumine ceras:
Virgineos'q; legit cœtus conſcendere puppes,
Pontificem'q; illis comitem migrare relicto
Sublimi rerum ſolio, triplici'q; corona,
Senſit: & Agrippina peti rate mœnia, factus
Certior eſt; quæ tunc infeſtis cinxerat armis
Impius obſidione premens pietate uigenteis
Inſigni ad ſeſe ſocios uocat ocyus omnes
In ſcelus, atq; nefas non ſegniter ire paratos:
Audacem'q; manum ſic eſt hortatus amico
Prædonum affatu, atq; immanes ſponte cateruas.
Iulii duci oſo. Non humilis te præda manet diſcrimine magno
O comitum mihi fida cohors ouium'ue, ſuum'ue,
Cornipedum'ue greges caprarum: aut ſegnia rurſus
Laſſabunt te armenta boum de uallibus acta.
Sed gemmę, atq; ingens argenti pondus, & auri,
Ac ueſtis pretioſa uocat nunc plurima, & axis
Q uodcunq; occiduus tenuit modo: nanq; reuertens
Mœnibus Aeneadum nunc Vrſula regia uirgo
Nauigat innumeris (ut par) comitata puellis,
Pontificem'q; uehit ſecum. germanica cerno
Oppida connubiis polluta recentibus harum,
Et ſacris addicta nouis, mox omnia motu
Miſceri haud modico: ritus'q; ſubire nefandos.
Vos ſcelus hoc prohibete, precor. ſint præmia prædæ
Ingentes, raræ, inſolitæ. nil iam datur ultra
Optandum. hæ ſuperant, hæ ſunt quæ maxima uota,
Diuitiæ. labor eſt paucorum, & cura dierum,

Fluminis obſeruare uadum: ne nocte ſilenti
Delapſu tacito in pelagus ſeſe agmina mittant.
Quare agite intenti rhenanæ inſiſtite ripæ:
Veſtra'q; non molli uincantur lumina ſomno:
Ne uos tam grandis fallat cuſtodia cenſus.
Interea (id nanq; inſtat) equos conſcendite mecum:
Pectoribus'q; animos, atq; arma capeſcite dextris
Mœnia in hæc fortes, paulopoſt pallade læta
Fœmineos cæſura greges, actura puellas
Præſidio ſeptas modico: ſed rebus honuſtas.
Dixit: equum'q; celer celerem conſcendit Iulus
Horriſono properans fremitu, uultu'q; minaci
Luſtraturus eques quæ mœnia cinxerat armis,
Donec ad intentos ueniſſet fœmina caſſes.
Sæuum turba ducem dictis incenſa ſecuta eſt.
Iam'q; dei iuſſu puppim conſcenderat altam
Eucharius: caræ'q; comes ſoror addita matri — Catalogus.
Florentilla ſuo digniſſima nomine, formam
Corporis egregiam mentis uirtutibus augens,
Et frontis clemens tetricæ, & Marcellus, uterq;
Antiſtes grauis eloquio, & Iuſtinus, & acer
Ingenio Ambroſius cum Cæſario, Eugenio'q;:
Cum'q; iis Eulalia, & Placida, & formoſa Celindis
Virgiliæ ſoror, atq; comes bene iuncta ſorori
Pectoris unanimi uinclo: & Conſtantia regis
Threicii proles animoſi uaſta ſecarant
Aequora: & aduerſis rhenus ſe oſtenderat undis.
Hunc ſubeunt remis taciti: Agrippina'q; dextro
Flamine ſubuecti fatalia mœnia linquunt:

Mox'q; reuerſuri properant ſub noctis opacæ
Luminibus: blanda rhenus ſubſternitur aura:
Nitentis'q; diu iuuat in contraria puppes.
Donec ad exortum Paphies labentibus aſtris
E' cœlo, nox terga dedit: tenebris'q; fugatis
Inuectura diem coniux tithonia mundo
Triſtem, ac luctificum roſeo ſe oſtendit amictu.
Q uum'q; abſens Virgo hinc, atq; illinc regius heros
Sollicitis animis agerentur flumine: & alter
Alterius facti memores ſermonibus ipſis
Tempora fallentes tererent ultro'q;, citro'q;
Iactatis: amborum ut erant præſaga futuri
Pectora: & inſtanti pridem coeuntia fato,
Ecce propinquanti fremitus de remige ſurgit:
Scalmorum'q; grauis ſtridor, ſonitus'q; rudentum:
Et ſtrepit aduerſis concuſſus fluctibus amnis:
Tunc feſtinantis læta ad connubia magni
Eucharii, & ſacros complexus uirginis Vrbe
Claſſe reuertentis puppi fuit obuia puppis.
Hinc exaudiri plauſus, clangor'q; tubarum:
Illinc uirgineæ uoces, & carmina dulci
Grata ſono. aduentu lætus ferit æthera clamor
Eucharii: quem ſic excepit regia uirgo:
D. Vrſula ſponſum ſuũ allogt. O mihi care nimis coniux, & cognite tantum
Nomine rex ſolio non inficiande paterno,
Inclyta progenies rerum pulcherrime ſalue.
Amplexu'q; dato: qualem caſtiſſima fratri
Virgo daret, dextra comprehenſum parte locauit:
Virginis hinc Darea parens, Demetria'q; illinc

Magnanimi iuuenis medios habuere ſedentes.
Tum ſocerum hæc gemit abreptũ: nec quærere ceſſat
Multa ſuper caris laribus, regno'qꝫ paterno.
Ille ſedens puppi tandem ſic fatur ab alta.
Quàm merito forma cunctis, & mente puellis
Præſtans diuino proles digniſſima cultu
Es multis prælata mihi, ſalue optima uirgo:
Quæ fidei mihi cauſa piæ: quæ pacta ſalutis
Certa mihi cauſa es: nec crimine noſceris ullo.
En tibi me palmæ ſocium deus addit amatæ.
Siqua mihi fortuna dedit præluſtria regi,
Et certæ regum ſoboli Mauri inclyta diuum
Progenies: fateor tibi me debere merenti
Cuncta libens: & enim te propter fulgida pridem
Buſterus aſtra petit: laudatur Moſchus: in axes
Aetherios Baſterna uolat. ſublatus olympi
Per conuexa tumens dudum Biſalta uagatur.
Sed nihil his opus eſt. mater comitata ſorore
Se tibi dat ſociam. tum dextris iungere dextras
Cepere: & longo ſe protulit ordine nympha.
Ante tamen ſanctum priſco de more ſalutant
Pontificem: atqꝫ ipſum grato ſermone morantur.
Iulius interea dum tempora colligit: altas
Haud procul eſſe rates coniectans agmine ſeptus
Immani, ſpeculam conſcenderat: unde uideri
In tua rhene procul deſpectu flumina poſſet:
Atqꝫ ubi luminibus perluſtrat ſingula lynceis,
Remigio allabi puppes aſpexit inerti.
Id quanquam accurrens non cuſtos fluminis unus

Eucharius iſtã ſpõſam alloquitur.

Nunciat: aſt alios alii ſuper anxia quorum
Pectus cura habuit: quibus & concredita res eſt,
Vtq; erat in cædes auidus, ſitiens'q; cruoris,
Iulii ducis uerba ad milites. Voce alacri, & læto exultans clamore petita
Vota adſunt, inquit ſocii. deſcendite in hoſtem
Præſtantes animis. ſtringantur tela. paratos
Virgo dabit iugulos, nudata'q; pectora ferro.
Dixit. & è tumulo puppes monſtrauit inermeis.
Deſcendit furiata cohors ad flumina præceps.
Ipſe etiam prædas agitans haud ſegnior ullo
Ibat ouans: qualis libyca ad magalia uiſi
Armentis quondam properat leo nocte ſub atra.
Vix ſeſe roſeo coniux tithonia curru
Extulerat: lucis'q; iubar monſtrauerat orbi
Luctificam uectura diem: quæ ſanguine fluctus
Rhene tuos, nec non compleret ſanguine ripas.
Iam'q; aderat curſu claſſis delapſa ſecundo
Virgineos referens haud dextro ſydere cœtus
Arcibus Agrippina tuis Germanica lectos.
Pars & contigerat terras, puppi'q; relicta
Hoſtibus inſeſſas greſſu calcabat arenas.
Pars maior necdum medio deſcenderat amne:
Quæ tamen hoſtili, ac ſubito eſt terrore coacta
Mox ruere: & ſeſe fluuialibus addere ripis:
Cum procul eſt conſpectus eques, lethalia'q; arma.
Tunc exaudiri gemitus, uoces'q; cadentum
Iulii exercitus uirgines inuadit. Detexere dolos, inimica'q; in agmina lapſis
Nulla fugæ ſpes certa fuit. cæduntur ad unum
Deprehenſi inſidiis pauidi, ac iam fata manentes.

Proxima nec quenquam ſugiẽtem, aut arma mouẽtẽ
Mœnia uiderunt: nanq; hæc inſederat hoſtis
Enſe minans, refugo'q; arcu, tereti'q; ſariſſa
Plurimus: imbelles qui inuaſit ab aggere turmas
Accinctas morti, ac nil contra hoſtile parantes,
Quanquam omnes fati exagitat prænuncius horror.
Mauris enim diuum cœleſti munere linguis
Omnibus apta hominum mulcere, & flectere mentes,
Pectora ſic comitum docto firmauerat ore:
Et dulci ſermone animos complerat: honeſtum
Vt quicquam nil morte magis præſente putarent:
Ac uellent perferre datum, non reddere uulnus.
Vnde ſalus æterna animis mox defluat: unde
Præmia conſurgant cœleſtia: quanta neq; ullus
Viderit, audierit'ue hominum, aut'conceperit unquam
Mente ſagax. ubi nec magni perſæpe labores,
Et faciles caſus palmaria geſta putentur,
Penſentur'q; poli regnis, & nectare diuum:
Præterea hinc multus præſignis epiſcopus: illinc
Maximus Antiſtes uerbis urgere. quid horres
Grex meus hoſtiles gladios, uolucres'q; ſagittas? Cyriaci pontificis oro.
En tibi uota adſunt toties quæſita, dies'q;
Candidus illuxit: quo cœli regna darentur
Certa animis tantum mortem ſubeuntibus ultro.
Pectore ne forti dubites perferre minacem,
Armatam'q; manum, dextris'q; excuſſa malignis
Tela pati: ac fuſo tutari ſanguine dogma,
Et Chriſti ius legitimum per uulnera mille:
Qui pro te humanos ſubiit mitiſſimus artus,

Vagiit,eſuriit,uigilauit,inhorruit,æſtus
Pertulit,indiguit,ieiunia longa peregit.
Parua loquor.ſæuis uinctus pia membra cathenis
Subditus opprobriis fuit:& conſputus acerbas
Cum pugnis alapas,& calces ſenſit amaros.
Flagra tulit,tormenta,crucem.ſub uerba crucem'q;
Extulit,atq; crucis domini confixa trophæo
Mēbra,gemēs'q; dedit lachrymas bona cūcta p̄catus
Turbæ omni:ac rurſus quæ reſtant,dicere pergit.
Maxima uirtutum uirtus patientia ſedes
Aſtriferas cunctis labor arduus obtulit,aut mors.
Segnities ignaua iacet.nec tollit inertem
Blanda quies,cœlum'ue poteſt meruiſſe uoluptas.
Matthæus,Thomas,Paulus,gemini'q; Simones,
Andreas'q; grauis.Victoria,Fauſta,Sabina,
Hagne,Priſca,Agathe,Concordia,mille piorum
Millia non cædem domini pro lege cruentam
Perpeſſi meruere polos poſt uerbera,& ignes,
Carceris & cæci tenebras? tormenta tulerunt
Omnia,& extremis ſubierunt luctibus auras.
Te cita mors uocat ad ſuperos,diuum'q; curules
Carceris & pædore carens,& uerbere multo,
Nec flamma,aut longis cruciatibus horrida.lethum
Pectore læta ſubi intrepido fortiſſima pubes.
Oblatam ſuperum cura,nutu'q; tonantis,
Proh dolor,omniferi damnabis temporis horam?
Num uentis ducis egregiæ documenta dediſti,
Tot'q; pios monitus? ah te ne terreat hoſtis
Plebs mea:ne'ue tui moriens oblita ferare,

Ah tibi ne deſis: dum uitæ parcere tentas,
Et refugis moritura mori.q id præmia differs,
Cœleſtum'q; domos ardenti inuadere dextra?
Te ſuperum chorus expectat.tua grata tonanti
Militia hæc.ingens ſurgit tibi laurea neſcis,
Pro domino quàm dulce mori.modo ſera dolebas
Fata dari,quid nunc refugis bona prælia miles?
Naſcitur hic quicunq; cadit,iugulo'q; patenti
Luctificos tingit gladios:dum tramite recto
Corporis emiſſus tenebroſo carcere fertur
Lætus ad ætherias ſedes,& ad atria cœli.
Viciſti generoſa cohors:ſi tela ſubire
Non dubitas:nec fata times,atq; oppetis ultro.
Spes ſummi tibi certa boni eſt:cur uelle recuſes
Pro Chriſto percuſſa mori?uictoria mors eſt:
Ne fuge felicis diſcrimina læta duelli.
Pro te ſtat pietas:ſtant numina.plurima uirgo
Quæ pateris,non una tulit.certamina palmas
Inſignes hæc parua dabunt:quod poſcimus ipſi
Paſtores de te bone grex,præſtabimus ipſi.
Luſtrales ſumpſiſtis aquas:quum maxima Romæ
Mœnia liquiſtis.nihil eſt:quod ueſtra moretur
Obſequia illuſtres animis paritura triumphos.
Pro Chriſto quàm multi olim uoluere,uolent'q;
Incaſſum per tela mori?pro munere paucis
Præcipuo datur hæc inſignis laurea cœli:
Nunc nobis conceſſa etiam tot millibus,amplis
Mauridos eximiæ meritis,ſancto'q; rogatu
Magnanimi Demetriadæ:quos ſummus ab alta

Reſpicit arce pater terræ cœli'q; precantes
Quos'q; ſibi e' tanto delegit numina cœtu
Ornatura poli ſedes plus omnibus amplas.
Nos utinam digni comites pia facta ſequamur
Tantorum Chriſti procerum.ſignanda lapillo
Hæc mihi lux niueo certe eſt plebs inclyta:quæ mox
Frondibus innumeris palmoſam curret idumen:
Cyriaci põtificis cædes. Dixerat hæc:ſæua quum telum miſſile dextra
Excuſſum ſtridens dicentis guttura fixit:
Proſtrauit'q; ſolo exanimum:tum ſpiritus aſtra
Trans tenues auras uolitans,cœlum'q; petiuit.
Pontificis ſummi hic finis per ſingula magni:
Siue regit:ſceptrumq; tenet:ſiue ampla relinquit
Imperia:& ſolio ſublimi funera præfert:
Nec fugit horrendam ſacro pro dogmate mortem.
Hunc circu'm ſubitus telorum decidit imber:
Et poſt tela ferox,laſſus'q; in cæde ſatelles
Plurimus horrenda puppim compleuit acerbo.
Clamore,atq; minis ardentibus.orta repente
Ceu quondam pluuia,ac uentis,tonitru'q; ſonanti
Tempeſtas inimica greges inuaſit in agris
Paſcentes ouium,rabies uel ſæua luporum
Extimulata fame,uacui'q; libidine uentris:
Illuſtres'q; animas multorum corpore ſoluit.
Catalogus iterſectorũ. Vulnere multiplici cecidit nam Pantalus ingens:
Quo tumet:ac tumuit quondam Baſilea potenti
Et uita,& ſtudiis cuſtode ſuperba latinis,
Nec graio ſermone minus.Solarius ardens
Præſul Luca tuus multo uirtutis honore.

Optimus æquoreæ cuſtos, & norma Rhauennæ
Sulpitius legum interpres fidiſſimus: ulla
Cuius flaminium uix quiſquam æquauerit arte.
Eloquio pollens Marcellus, & ordine uitæ.
Sicaniæ cuſtos, & ſanguine regia tangens
Stemmata Mauritius. cum Petro Pontius acri
Virtutum exemplar: quos inſula texerat ambos
Coccina, pontificis laterum cuſtodia ſolers.
Haud minor iis fortis Vincentius ora galero
Is quoq; culta graui geſtans. Iacobus honeſti,
Atq; æqui cultor felix, & regula morum,
Principis & patrum titulo digniſſimus unus,
Pontificem ſummum comites ex urbe ſecuti,
Et clari uirtute duces. ſublata Britanæ
Fida comes terra, ac pelago, cunctis'q; periclis,
Vna omneis ſuperans Pinoſa uiraginis ore.
Mauridos intrepidæ genitrix Darea minores
Coniugii teſtata faces uirtute potentis
Regali inſignis diademate, & aurea geſtans
Sceptra manu ſæuos haud ſupplex pertulit enſes.
Sternitur hinc Iote regalibus edita tectis,
Virginia, Eugenia, Clementia, Carpophoré q;: &
Florentilla ſuam manibus complexa parentem
Eucharii ſoror eximio ſpectata decore,
Et natam complexa parens Demetria fortem,
Eucharius'q; dei monitu qui caſibus iſtis
Tot maria emenſus, tot littora tempore in ipſo
Se ſocium nuptæ addiderat, thalamos'q; ſecutus
Virginis egregiæ diſſecto uertice letho

Exhibuit fatale caput uix pauca locutus.

D. Eucharii cædes. Nanq; ut erat frontem eximiam, uultus'q; uerendos
Sanguine conſperſus, morientia lumina tollens
Mauridos in faciem dilectæ, ait, Vrſula coniux
Vrſula nec modico nobis quæſita labore,
Nec tenui ſumptu: cuius connubia, uitæ
Prætulimus, regni'q; bonis extrema ſecuti,
Nunc morior. tu, ſiue mihi es iam forte ſuperſtes,
Quod cupio: & mox te meliora ad fata reſeruat
Regnator ſuperum: ſiue armis occidis iiſdem:
Et tibi commiſſos cœtus nec morte relinquis,
Eucharii memor eſto tui, hac dum ueſceris aura.
Sanguine nos dominum teſtati, & funere acerbo
Præmia cœlicolum ſedes, atq; aſtra petemus.
Tantum effatus: ad hæc triſtem, atq; in uerba paratam
Maurida deſeruit, cecidit'q; exangue cadauer.
Exitus hic ſponſi præſtantis Mauridos: ingens
Cuius ad arbitrium tot millia lecta paratis
Nauibus impoſuit iuuenum, pater inclytus, & rex.
Argiuæ haud procul hinc telluris epiſcopus ori
Dentibus excuſſis iaculo illabente ſupinus
Sternitur, exemplar uirtutum Marculus orbi.
Albanus cum Lothario: quem regia proles
Ipſe ſibi iunctum Eucharius ſuper aſtra ferebat
Sãguine, ſed ſtudio haud quaquã, & ꝓbitate minorẽ.
Induperatoris proles Conſtantia felix
Dorothei: & fœcunda deo nurus, optima mater
Trinacrii regina ſoli Geraſina puellis
Quattuor, & nato ſeptenni, plurima uirgo

Tum cadit & leuibus iaculis, uolucri'q; ſagitta
Voce iterans Chriſti matrem, numen'q; trinode,
Ac linguæ dulcem ſonitu morientis Ieſum.
Oppetiere & enim hic telluris clara Britanæ
Nomina Chalciope, Alceſtis, Citherea, Melampo:
Quas Samarobrina præclari ex urbe parentes
Nutrierant, felix Aruns, & docta Theano:
Nec non Euphroſyna, Clytie, Phaetuſa, Galantis,
Liuia, Amymone, Barthimia, Flora, Chariclo
Lindonio celebri ſemper deflenda iuuentus:
Virginia, Alcmene, Andromache, Bñdicta, Thaleſtris
Fauſtina, Eudora, Autonoe, Chriſtina, Menippe,
Arſinoe, Cœnis, Megale, Briſeis, Amata,
Ilia, Zenophile mœror, luctus'q; Brigantum:
Margaris, Aegiale, Lotis, Pelopea ſorores
Indocto non patre ſatæ, nec matre pudenda.
Laodice, Maria, Auxanna, Lucretia, Gorge
Penelopes, atq; Antonii laudata propago
Virginitate, opibus, forma, & natalibus amplis.
Martia, Deiphile. Plancilla, Marulla, Beatrix,
Paula Caledonias gemitu affectura maritas,
Atq; caledonios iuuenes plus omnibus una,
Vna quo'd ore omneis ueneres præferret amœno
Virtutis numeros explens, ac munia uitæ.
Dercylis Herſiliam referens formoſa parentem,
Heliodora fidis ſtudio laudata canoræ,
Ilione prælustris, acu penſo'q;, colo'q;
Lucilla, eximio generoſa Polyxena uerſu,
Voce Chloe, uoce, ac ſaltu ſpectata coronis:

Inceſſu Philomena graui, Paulina remiſſo.
Magdalis, Arthimia, Clementia, Iulia, Phyllis,
Claudia, Lyriope, Berenice, Antonia Myrto,
Mauridi cara fide Aegina, Hetruſilla pudore,
Vtroq; Eumetis, taciturno Pythias ore,
Iphthime, Mantho, Hermonie, Polydamna, Selene,
Antiphile, Panae, Chereſtrata, Polla, Celæno,
Fata badizeis, ac triſtia funera terris.
Cynthia, Fauſta, Helene, Balbina, Terentia, Pallas,
Fata Badizæis, ac triſtia funera terris.
Gulielma, Euryale, Dotho, Agrippina, Peloris:
Nomina quæ defleta ſatis putet inſula nunquam
Inſula diues opum oceano quæ maxima ſurgit.
Frontis honore potens raro Iuſtina decore,
Flauenti Anchiale mitis laudata capillo,
Fuſca Hecate, gracilis Zeuxo, Procera Lycambe,
Criſpa comas Rhodope, Tiſbe notiſſima telis.
Ricardum Hippodame, qua terras Nereus ambit,
Militiæ clarum ſtudiis ſortita parentem.
Q uattuor Ida probis ſpectata ſororibus, Hagne,
Maura, Agathe, Rufina, haud multo corpore Neſo:
Anna Suetino genitore inſignis equeſtri,
Auroræ exæquans digitos Medea, Philenis
Cyprida pectoribus referens, ceruice Dianam
Dorothea, Alceſtis Iunonem lumine, talo
Magnanimi matrem Acacidæ ſpecioſa laceſſens
Hegemone, Mynthe roſeo ſpectabilis ore:
Hippolyte aſſiduo cunctis laudata precatu.
Hic & quæ ueteres forma, ac ceruicibus altis,

Nec minus ingenio uicere Heroidas, he heu,
Biſquinæ iacuere duces non uulnere ab uno
Claſſis Mauri tuæ præſtantia nomina quondam
Prudens Eurynome, Doris facunda, uirago
Aſtyoche fortis, ſolers Caſſandra, pudenteis,
Atq; hilares ſortita oculos Cleopatra decenter,
Ino audens, Ariadna grauis, feſtiua Dione,
Ambelis ore micans niueo, rubicunda Lycoris:
Innumeræ'q; aliæ: quas ſiquis carmine tentet
Omneis ferre ſuo, lectorem obtundat amicum.
Nec tantum autumni lethalis tempore tellus
Frigoribus primis borea ſpirante cadentum
Hinc illinc uiridi foliorum obducitur umbra:
Quum ſyluæ ſpoliatur honos ramalibus altis,
Arboreus'q; decor ueſcis de frondibus exit:
Obtegitur Rheni iam ripa cadauere quantum,
Semiuirum manus imbellis proſternitur: inde
Nautarum ſecura cohors pelagi'q;, poli'q;
Vulnificos enſes ſubeunt, & gallica geſa,
Pilorum'q; graues nimbos, ſæuos'q; rotatus
Stridentis ſemper certa in diſcrimina fundæ.
Inde piis mortes'q; ruunt, & triſtia fata.
Hinc uarii gemitus morientum ad ſydera ſurgunt:
Hinc percuſſorum uoces, crebris'q; cadentum
Ictibus hoſtili in rabie tolluntur ad auras.
Oh dolor, oh pietas. largo fœdata cruore
Tela madent. horrent hoſtiles ſanguine dextræ,
Ora'q; uirgineo: referunt quoq; pectora cædes:
Et ſtratis de corporibus manantia tabo

Flumina complerunt ripas, campoſ'qꝫ patentes:
Et tamen haud ceſſant crudelia fata, nec ulli
Parcitur, aut uſquam uenia eſt. diſcrimiue nullo
Corpora corporibus cumulant, numeroſa'qꝫ turba
Palpitat: eſt'qꝫ recens illis furor, ira'qꝫ uecors
Perdere fœmineos populos: his terga negare:
Et gladiis præbere animas, & pectora morti:
Orbe iacere alio, uitam ſpreuiſſe, laris'qꝫ,
Dememiniſſe ſui, cenſus, patriæ, atqꝫ parentum
Non aſſis faciunt: Chriſti modo iura ſequantur.
Id'qꝫ hoſtis rabiem, maiores'qꝫ excitat iras.
Sternitur ergo magis crudeli funere uirgo:
Nec faciunt ſibi tela modum. manus irrita nulla eſt:
Miſſile nec lato pridem uolat æquore caſſum.
Vulnera uulneribus repetunt, atqꝫ ictibus ictus
Ingeminant, ſcelerant'qꝫ manus: & uiſcera ferro
Exhaurire parum eſt: mortes cruciatibus augent
Quæſitis miſeras: tam ſæuus mentibus ardor:
Atqꝫ ea cor rabies, infrena'qꝫ pectora uexat
Militis infeſti: nanqꝫ eſt, qui exartuet, atqꝫ
Iam fato functas diſcerpere gaudeat, hoſtis;
Quanquam feſtinat legio ſcelerata alioquin,
Vt lucis breuis hora nouum decus auferat æui.
Tanta cupido animis per inertia fata puellas
Armata ſtrauiſſe manu ſub uindice nullo.
Ante tamen fortes ſtrictis mucronibus hoſtis
Aut ſica inuadit ſacrati dogmatis acer
Virginei cœtus cuſtodes impete uaſto:
Poſt ruit imbelles in turbas fulminis inſtar

Multifidi,e' ſciſſis fudit quod nubibus aer,
Enſe,arcu,ſudibus,graphiis,geſo,aclide,funda.
Ergo rubens fluctu toto de cæde frequenti
Plebis uirgineæ,& comitum germanicus amnis
Mutatas ſtupet altus aquas:ſpatioſa'q; complet
Spumeus arua cruor,pleni & ſunt ſanguine campi.
Haud aliter mediis ſolymorum in mœnibus ædem
Sumptibus inmodicis,& relligione uerendam
Cœlicolum regi Salomon quum dedicat,omnes
Mactatarum ouium conſpergit ſanguine terras,
Iunicum'q; ſacro complet lata arua cruore,
Vſque adeo truculenta cohors in uulnera ſæuit
Transfigens,iugulans,proſternens:nec labor ullus:
Quippe ubi bella gerit pars altera,& altera tantum
Horrida perpetitur bacchantis uerbera dextræ:
Nec furor hic ceſſat:quanquam uix perdere tantum
Sæua poteſt acies:quantum ualet ampla perire
Nobilitas pro lege dei:dum ſola ſuperſit
Vrſula magnanimum ſenſus ſortita uirorum,
Atq; afflata ſacri iampridem flaminis igne
Regia:diſpeſſis dum crinibus,ore diſerto
Et iuuenum mentes uerbis,& pectora firmat;
Qualis ubi aut clypeo,galea'ue lacæna nitenti
Dilectos animoſa parens in prælia natos
Inſtruit,hortatus ſolet ingeſſiſſe uiriles:
Aut ubi ſupplicibus cædendos uerbere duro
De patrio ritu conſtantes obtulit aris,
Hortatur,monet,& laudata ſilentia mandat,
Intrepido aut dum nixa genu rogat ore tonantem

Pro ſe,pro'q̧ ſuo cœtu,ne corda pauori
Subiiciat captiua malo,ſad uulnera temnat.
Impius huic pridem dux parci iuſſerat ipſa
Immitis pietate magis,quàm marte cruento,
Connubium ſperans inconceſſos'q; hymenæos:
Quam nunc blandiciis fruſtra mollire laborans:
Nunc ſæuis terrere minis,dum temnitur amens,
Et male contemptum patitur,facilem'q̧ repulſam
Perdere lunato inſontem non diſtulit arcu.
Illa cadens uolucri pectus traiecta ſagitta,
Et linguæ repetens ſonitu morientis Ieſum
Corpus humo ſocium tam multis millibus,aſtris
Reddidit excelſis animam pietate micantem.
Purpureus fluxit crudeli è uulnere ſanguis.

D. Vrſula ſagitta occiditur.

Exitus hic habuit præluſtrem Maurida regno
Egreſſam patrio ſuperantem heroidas omneis,
Heroum'q̧ genus ueterum uel pectore forti,
Vel lingua,uel conſilio,uel ſtemmate claram,
Corporis & ſpecie præſtantem: maxima cuius
Geſtorum ſeries,pietas,prudentia,uirtus
Iuſtitiæ,morum probitas,doctrina,pudor'q;
Qua phœbus cadit,atq; oritur,compleuerat orbem.
Quis nam igitur diuum,aut hominum tot funera ſicco
Lumine conſpexit latos complentia campos:
Horrida quum largo ſtagnarent gramina tabo?
Quis laniata hominum tot millia marte furenti,
Et ſtragem aſpectans,gemitus non fudit amaros?
Quis ſcelus infandum intuitus non horruit? aut quis
Non triſti iecur incenſus,pectus'q̧ dolore

Arſit, & infremuit, tantum licuiſſe prophanis
Gentibus egregia de uirgine, de'q; uerendo
Pontifice, & claris nuribus, nuruum'q; miniſtris?
Vndantes quis Rhene tuas tum ſanguine ripas,
Ac tardos cernens obſtante cadauere fluctus,
Et ſanie oppletas claſſe non protinus amens
Obriguit cauti ſimilis, moli'ue gelatæ?
Sæuus enim quiſquis capiti'q;, genis'q; pepercit.
Nam quis continuit lachrymas? nec fleuit iniqui
Militis indignum facinus, niſi ſaxeus Hermes?
Multa puellarum proſtrata cadauera terræ,
Multa ſacerdotum quis non miſeratus acerbis
Vocibus, & clamore graui? dum ſcribimus hæc nos,
Nos ſaltem horriſono bis, ter'q;, quater'q; dolentes
Pro ſuperum'q; hominum'q; fidem clamore ciamus.
Damnemus tam triſte nefas uel carminis œſtro.
Oh ſilices ſortita graues, adamanta'q; durum
Pectora, & oh ferrum, ac chalybem ſuperantia corda,
Montibus innati, ac ſyluis, lacti'q; ferino
Huberibus'q; feris aſſueti, urſa'ue, lupæ'ue,
Non hominum certe paſti dape, noxia monſtra,
Carnifices ſæui credentum, ſanguinis olim
Luctifico oppleti peregrinæ uirginis hauſtu.
Quis furor, extremum ferro exhaurire cruorem? Infeſtatio ſceleris.
Quæ rabies? ſpoliaſſe parum'ne has ducitis omni
Ornatu, gemmis, argento, ueſtibus, auro,
Et prædam ingentem ſubito legiſſe tumultu:
Ni cædes datis horrendas, & funera campis?
Vſque adeo'ne iuuat marti indulſiſſe cruento

Peſſima fex hominum, nec tygride mitior orba?
Naturæ ut legum ſanctarum, & iuris, & æqui
Dememiniſſe uelis? moueat non ſexus, & ætas:
Si nec nobilitas potuit, nec forma mouere?
Quod ſcelus, ut priſci repetantur ſæcula mundi,
Tale unquam auditum terris? quæ tam horrida cædes
Viſa unquam inſontis turbæ? ſed crimina lenit,
Dixerit hic aliquis, facinus miſerabile iuſſi
Quod facitis, ſaltem pudeat, pigeat'q;, uiriles,
Armatas'q; acies ferro inuaſiſſe cateruas
Imbelles, & fœmineas, & corpore inermes.
Ergo luctiferæ cædis ſimul exiit altum
Rumor ad oceanum, ac geminos hinc inde Britanos,
Matres'q;, atq; uiri complerunt æthera planctu:
Atq; orbata ſuæ flerunt decoramine gentis
Oppida pene' omni quamplurima. publicus iſte,
Priuatus'ne magis mœror fuit? heu fuit ingens
Priuatus certe mœror: ſed publicus illo
Maior: qui ſoboles extinctas tot populorum
Congemuit iure, ac merito: ſi uera fatemur:
Nam queribundæ etiam italides, latio'q; propinquæ,
Vt ſcelus audiuere, nurus luſtramine nullo
Exoluendum olim, ac iuuenum tot millia fato
Detruncata pari funeſto militis auſu,
Horrendum fleuere nefas: & certa doloris
Signa dedere noui diſſecto crine, gena'q;.
Nulla domus luctu caruit, triſti'ue querela.
Flebile enim facinus, nec non miſerabile, uerum
Flebilis & tellus nimium: quæ funera dorſo

Tot denſata

Tot denſata ſuo quondam tulit,atq; cruoris
Tantum paſſa ſinu peregrini flebilis inquam,
Flebilis'heu tellus quàm uulnera ſæua tuliſti?
Quàm uarias cædes,& quàm crudelia fata?
Indetonſarum iuuenum tot marte cruento
Corporibus tabo,ac ſanie manantibus atra?
Nam genus haud unum lethi fuit,haud ſimilis mors
Omnibus,aut lato iacuere cadauera campo
Sorte pari,aut iiſdem fatis tot corpora paſſim
Occubuere:aliter'q; aliæ uel nauibus altis,
Margine uel longo,& ripæ fluuialis arena
E miſere animas titania ad aſtra nitentes.
Sed quænam rerum facies oblata canenti? Varia cædis facies.
Quæ'ue in mõſtra ruo?ſcelerũ quis ſe adiicit horror?
Dum feror huc,quàm me triſtis perterret imago?
Oh qui me tanto attonitum de turbine ſiſtat.
Dic mea Calliope:uel mortis ſuggere uati
Mille uias facunda tuo,cædis'q; nefandæ
Tam uarias facies:& caſti ſanguinis hauſtus.
Illa latus dextrum,læuum hæc confoſſa ſagittis,
Hæc medium gladio pectus cadit,ille reciſa
Ex humeris ceruice,pedes huic abſtulit ambos
Vulnus atrox.læuo,aut dextro ſua fata peregit
Debilis hæc:ſed mox uolucri ſubit æthera penna.
Huic ſtridens geminum per tempus miſſile fugit,
Exuit hæc hominem ſaxo percuſſa maligno:
Qua niueum iugulo pectus coit:atq; ſupinis
Aſpectat ſua iam moriens obtutibus aſtra.
Suſtulit hanc punctim:cæſim illam lethifer enſis,

Qua pectus uentri excipitur. cadit illa reſectis
Ilibus, hæc humeris. alias demeſſuit: altum
Qua collum eſt confine caput (miſerabile) ſica.
Illa manus ſupplex hoſti dum porrigit, ictu
Perdidit horrendo truncis uiſenda lacertis.
Hæc ut erat paſſis per eburnea colla decenter
Crinibus, eſt uentrem iaculo traiecta uolucri
In cœlum attollens oculos, uultus'que trementes.
Hæc tulit in faciem uulnus deforme pudicam.
Illa fidem rerum domini teſtatur aperto
Vertice: & hæc fidens iugulum non denegat hoſti.
Nonnullæ inflexa ſtantes ceruice ſub ipſis
Enſibus immodica tepefactis cæde ſororum
Ore, animo'que dei memores gaudentibus hoſtis
Sæuitiam lachrymis irritauere morantem.
Complexæ inter ſe plures ſine lege furenteis
Intrepidæ, atque hilares in ſe uertere cateruas,
Oblitæ proprii ſexus, uitæ'que potentis,
Atque equitum uolucri incurſu cecidere furentum:
Plurima ſuſpiciens ſublimibus æthera palmis
Nixa genu, conſtans animo, quanquam anxia uultu
Candenti ceruice tenus, iugulo'que nitenti
Cum manibus ſuccisa caput; dum murmura uirgo
Sancta mouet, triplici conſperſit uulnere ferrum.
D. Cordulæ cædes. Carmine ſed quo te latitantem, atque arma pauentem
Corpore, & ingenio nitidæ ſoror alma Columbæ
Cordula commemorem? quæ territa fulmine primo
Militis infeſti, & pilorum grandine ſæua

Vix unum uictura diem poſt fata ſororum,
Incaſſum heu puppis latebras miſeranda petiſti:
Verum, ut detonuit uis martis dira cruenti:
Atq; ubi tot comitum, ac reginæ Mauridos amplis
Stragibus admonita es, promiſſi haud imemor ultro
Exiliens gladiis hoſtilibus obuia dedis
Pectora: delituiſſe pudet: crimen'q; fateris
Produxiſſe animam, nec triſtia fata ſubiſſe:
Pectore'q; a' niueo pictos dum ſcindis amictus:
In'q; genas ſæuo florentes irruis ungue:
Et laniata comas condi tellure precaris:
Dum'q; grauem quereris fortunam, immitia'q; aſtra
Sæpe uocas: ueniam'q; tibi de manibus ipſis
Omnibus expoſcis: turbatus uoce ſatelles
Impius accurrit: nec te ſupereſſe piarum
Funeribus patitur comitum, ſtratis'q; cateruis.
Terrificat tamen ante minis: dum pertonat ore
Lethiferum ſtringens gladium per uerba procaci.
Tu'q; inquit, leges, ritus'q; ſecuta profanos,
Quæcũ'q; es, mihi ſero' graues dabis ĩproba pœnas:
Nec mora profuerit: quin te tua numina damnent,
Vndenis'q; comes ſis millibus: abdita quanquam
Effugere incaſſum ſperaſti peſſima mortem.
Sic fatus cæſim mediam tranſuerberat enſe
Ilibus a' ſummis qua pectoris ima recedunt:
Faſſa deum diuerſa cadis: cœtum'q; ſecuta,
Felices'q; animas cœleſtia regna ſubiſti.
Ille autem æternum mox addicendus opaci,
Cœnoſi'q; herebi tenebris horrentibus ultro

Poſt manes etiam uiolens, te calcibus aſpris
In partes geminas diſiectam turpiter urgens
Prouoluit: gregibusq́ꝫ piis odioſus aceruat.
Has facies, ac mille alias habuere phalangis
Virgineæ mortes: quas ſi quis forte laboret
Carmine complecti, citius numerauerit omnes
Aequoris ionii fluctus: quum perſtrepit auſter:
Aut folia autumno denſis labentia ſyluis.
Sed leue, quod querimur. uos cœli ſydera: mundum
Quæ colitis curſu uario, tarrasq́ꝫ fouetis,
Oh furor, oh rabies, calcata cadauera duri
Militis in prædas, atqꝫ intumulata notaſtis:
Et defleta ſuis longo poſt tempore. uerum
Crediderim luxiſſe nefas uolucresq́ꝫ ferasq́ꝫ.
Crediderim cæcis ſeſe abſcondiſſe tenebris.
Solis equos. denſis cœli latuiſſe ſerenum
Nubibus obductis iubar, atqꝫ arſiſſe triſulcis
Aethera fulminibus ſummum: tonitruq́ꝫ fragoſo
Aerias crepuiſſe domos: & culmina olympi.
Ventorumq́ꝫ minis, ac triſti ſæpe procella
Turbatum, aut nimbo, aut picea caligine letho
Multiplici aſſueta irarum, & certiſſima luctus
Signa dediſſe Polum: ac diros arſiſſe cometas.
Atqꝫ hæc monſtra quidem terris immiſſa putemus
Nubibus a' ſummis diræ teſtantia cædis
Infandum, ac crudele nefas: quæq́ꝫ aſpera poſſent
Pectora tam rigidæ, ac ſæuæ damnare phalangis.
Cæleſtis uirginū triũph°. Sed quis lætitiam celebrem, feſtosq́ꝫ triumphos
O. dine apud diuum cœtus, ſummumq́ꝫ tonantem

Manibus a sanctis poſt grandia geſta peractos:
Atq; hilares memoret cœleſti nectare menſas?
Quis gratas inter choreas conuiuia, cantus,
Cantibus immixtos ſonitus, luſus'q;, iocos'q;,
Atq; uoluptatum cumulos, & gaudia uerſu
Dixerit egregio, aut digno ſatis ore poeta?
Certe opis haud noſtræ ſeries tam lata triumphi.
Millia uos diuum tot gaudia dicite; noſtis
Vos tantum egregii certaminis inclyta paſſi
Præmia pro mundi domino tam triſtia fata:
Quæ facies fuerit uos ſuſcipientis olympi,
Qualia cœleſtum monſtrarint ſe atria uobis,
Qui uultus ſuperum felicem intrantibus æthram.
Sed mihi iam nec opus fuerit tot millibus. una
In partes ſatis eſſe poteſt dux inclyta Mauris.
Hanc igitur quanquam cœleſtia regna tenentem
Sic placet affari precibus, blando'q; rogare
Suppliciter diuam alloquio, ſi flectere poſſim.
Dic age Mauri piæ ſolers regina cohortis, Precatio ad d.Vrſulam.
Dic laris, & patriæ ſpecimen, gentis'q; Britanæ,
Et decus Hercyniæ telluris, numen olympi
Præcipuum regis proles, & regia coniux.
Sat mihi ſit dixiſſe tuos, comitum'q; labores
Exhauſtos terra, ac pelago, ſtragem'q; nefandam,
Mortales quæ ſunt hominum, mortalia norint:
Quæ ſuperum, tractent ſuperi cœleſtia prorſus
Scire nequit mortale genus niſi numine doctum.
Vix hæc edideram: ſubito (mirabile dictu)
Quo ſteteram fulgore locus circundatus arſit.

Et mihi uiſa deæ ſpecies inſignis amictu,
Sceptra tenens, caput egregium diademate compta,
Virgineo ſtipata choro: quam Maurida duxi
Pluribus indiciis: nec mens me certa fefellit.
Hæc ubi conſedit pene è regione, pauentem,
Præſentis'q; ſui uenerantem numina blande
Comprehenſum me tollit humo, ac conſidere, nec nō
Me ſaluere iubet prior: & dein talia fatur.

D. Vrſulæ narratio.

Scire cupis, quanto nos cœli regia plauſu
Egreſſas de corporibus ſuſceperit ardens
Poſt ſtragem infandam, nec non crudelia fata
Geſtorum uates ſcriptor generoſe meorum.
Magna petis, ſed iuſta tamen, cepto'q; labori
Debita: nec quamuis magno es fraudandus honore.
Ipſa tibi paucis complectar plurima: quando
Omnia nec poſſim: nec fas tibi ſingula noſſe.
Quæ referam, tantum memori ſub pectore ſerua.
Vt furor inuaſit lethali uulnere noſtras
Hoſtilis comites: rabidum'q; per agmina ferrum
Mollia diſtringi ceptum: omnituentis olympi
Quamprimum patuere fores, & ſtelliger axis.
Tum uero in numerum cœleſtia certa moueri
Numina, & auratis de ſedibus ire uideres
Manibus occurſura piis, blando'q; uolatu
Nunc his, nunc illis ſurgentibus æthera in altum
Gratatura poli conſcenſum ſanguine fuſo.
Intus erant clari proceres, ſanctus'q; ſenatus
Ordine conſeſſus miro, ueſtis'q; nitore
Præcipuo, & cultus: qualem mortalia nunquam

Lumina ferre queant. ſtabat plebs plurima circu'm,
Non humilis tamen aſpectu, ſed fronte uerenda:
Et quæ cæleſtum non degenerare figuris
Nobilibus poſſet, quanquam minor ordine primo:
Nam diſtincta ſatis fuerant loca limite certo.
Omnibus una fere' eſt facies: inſignia frontis,
Membrorum'q; habitus diſpar, geſtamina'q; ipſa
Quippe ubi ſerta gerant alii non florea tantum
Sed uiridi ex hedera, aut apio, aut etiam bene olenti
Fronde dionæa, aut thymbra, aut peneide lauro,
Aut molli folio blandum ridentis Acanthi
Ornati chriſtis alii, galea'q; comante,
Vna nonnulli, aut duplici, triplici'ue corona
Conſpicui inſurgant, claro aut diademate læti.
In manibus thyrſos alii, uel tela, uel arcus,
Vel ſtrictos etiam gladios, uel templa, rotas'ue,
Lilia nonnulli, atq; roſas uiolas'ue rubenteis,
Aut hilares ramos ſemper frondentis idumes,
Aut glaucam geſtant oleam, aeriam'ue cupreſſum.
Hos chlamys, atq; illos trabeæ, prætexta, togæ'q;,
Vel ſagulum, uel abolla tegit, praſinæ'ue lacernæ,
Vel croceæ, uel cœruleæ, aut candore niuali,
Aut cocco inſignes, aut melibenſis ſanguine conchæ.
Clauſerat hæc plebes ſubnixum ſede tonantem
Excelſa: qualem ſuperum decet eſſe parentis: Dei omnipotentis ſoliū.
Vnde nitor lucis tantus diffunditur omne
Per cœlum, cœli'q; uias, conuexa'q; late
Miro ſtructa modo paſſim laquearibus aureis,
Per'q; nouem ſuperum ſedes: ut fulguris inſtar

Immenſi, aut ſolis diuumq; domus ardeat æthra:
Nec non æternis colluceat ignibus axis:
Ne tibi gemmarum referantur mille colores,
Argenti'q;, auri'q; labor: quam maximus ambit,
Proxima erant lauto triclinia mille paratu,
Structa, abaci totidem, totidem'q; e' dentibus orbes
Surgentes indis libyci, miranda ſupellex,
Aurea uaſa abacos, & myrrhina lata premebant,
Gemmea'q; ingentes pretio ſuperantia cenſus,
At diuum preſſos epulis ſaliaribus orbes
Agmina diſcubitu cingebant læta beato
Per certas accita uices clangore tubarum,
Cornicinum'q; modis, nec non modulamine cantus.
Dextera & hæc foribus pars proxima uiſa ſuperbis:
Qua cœtus tantum licuit ſpectare uiriles.
At læuam grex fœmineus compleuerat omnem
Vilior haud cultu egregio, & ſtatione locorum,
Fors ſexu fragili inferior uirtute, animo'q;,
Atq; minor turbis maribus, par cætera & oris,
Et decoris ſpecie eximia, laudum'q; tenore.
Omnibus armillæ in læuis, ſcythici'q; nitores
Pectora texerunt, uariæ'q; ex ordine gemmæ
Vertice fulſerunt ſummo. ſtetit annulus ingens
Omnibus in digitis, contorta monilia collo
Omnibus: atq; graues agitarunt tempora elenchos.
Veſtibus in uariis cœtus micuere frequentes
Virginei: uiduæ croceis: niueis'q; maritæ.
Purpureo pars enituit circundata amictu
Fœmineæ plebis: pars cyclada, ſyrma'ue, pallam'ue
Argento,

Argento, aut auro intextas habuere micanti.
Tegmina pars etiam geſtauit hyanthina quædam,
Aut praſina, aut triſtis pelagi mentita colorem:
Plebeis, ac nobilibus non omnibus una
Eſt facies, nec forma: tamen laudata, decens'q;
Omnibus eſt forma, ac facies, una omnibus ætas,
Atq; æui florentis honos, compar'q; uenuſtas.
Hos inter cœtus ſolio fulgebat eburno
Sponſa Iouis ſummi, Tithoni coniuge maior,
Latona, Cybele, Nemeſi, Iunone, Minerua,
Atq; Hecate: excepit templis quas falſa uetuſtas.
Torua ſupercilio nec frons erat ipſa ſedentis,
Nec faſtoſa quidem facies, ſed mitis amicos
In turbam intendens oculos, uultus'q; precantum:
Nam ſunt pro miſeris mortalibus anxia cœli
Numina: pro'q; ſibi addictis nil ferre recuſant.
Hanc ultra ſpatio mihi uiſa uireſcere prata
Immenſo uariis conſperſa coloribus, inde
Arbuſta, atq; horti plantis bene olentibus apti:
Quos paſſim umbrabat malis pendentibus arbos
Plurima, nec tantum qua ſummus creditur Atlas
Gentibus in libycis: gaudet qua medica tellus,
Qua Perſis: qua'q; Alcinoi Phæacia ditis:
Verum & quam ſolers profert Panchaia: & ipſe
Qua felix cenſetur Arabs: laudatur & Indus:
Quæ'q; dat execto pretioſas cortice guttas.
Diſtinxiſſe autem rari plantaria fructus
Intermixta roſis uiolaria mille colorum
Viſa mihi, nec non fragrantia lilia late

P

Cum riuis ſalientis aquæ decliuibus. illinc
Haud procul erecti colles uineta referre,
Iuncta'q; myrtetis laureta uirentia, & altum
Surgentes ramis platanos, oleas'q; faraces
Ordinibus poſitas, & coniferas cypariſſos:
Mitia quas inter ludunt animalia læto
Gramine, quadrupedũ genus oẽ: quod educat æther.
Nec non & uariæ uolucres modulatibus implent
Dulciſonis diuum ſedes, aures'q; piorum:
Aeternis quanquam de cœli motibus ingens
Pectora concentus ſuperum demulcet, agit'q;.
Ipſi autem terræ dominum, ponti'q;, poli'q;
Laudibus aſſiduis diui uenerantur, adorant,
Reginam'q; colunt Mariam uirtutibus amplis
Fœminei ſexus ſpecimen, numen'q; trinode
Mente agitant ſumma, & ſcrutantur pectore toto,
Ambroſia id, nectar'q; piis per ſæcula, & inde
Gaudia conſurgunt animis cœleſtibus ampla,
Lætitiæ'q; nouæ ſpecies: dum cuncta tuentur,
Et rerum, mundi'q; deum ſpeculantur aperto
Lumine, triſtitia, ſæua'q; cupidine, & ira,
Atq; odio amotis purgata e pectoris arce.
Inde uoluptatum cumuli formidine pulſa,
Atq; malis procul eiectis, penitus'q; fugato
Agmine morborum triſti. nam tabidus illinc
Luctus abeſt, error, furor, indignatio, rixa,
Liuor, ſeditio, ambitio, diſcordia, bellum,
Cura, fames, labor, anxietas, contentio, langor,
Nequitia, ebrietas procul hinc ſua caſtra locarunt.

His multum diuerſa habitant bona, gaudia mille,
Relligio, pax, ſobrietas, ſolertia, robur,
Gratia, iuſtitiæ uirtus, laudata uoluptas,
Libertas, infracta fides, clementia honeſtum,
Gloria, maieſtas, ſapientia, conſilium'q;,
Atq; animi tranquilla quies: hic omnibus æque
Aeternus confertur honos, decor, atq; uenuſtas,
Aeternum'q; decus firmæ, ſtabilis'q; iuuentæ,
Lux quoq; nocte carens, & fulgure purior ipſo,
Nec non purpureo laudantur tempora uere,
Deniq; læta ſuum his diffundit copia cornu.
Vt nec corycio cupias habitare ſub antro:
Aurea nec ueteris Saturni ſæcula laudes:
Elyſios'ue petas: quos tollit Græcia campos,
Atq; beatorum damnes quoſcunq; receſſus:
Nam regni tenuis uix ſunt hæc umbra ſuperni.
Flagrat in iis communis amor, ſedes'q; nouenas
Artifici poſitas gyro, ſubſellia diuum
Ardua magnanimum nullis pendentia gomphis
Diuinus tenet affectus, cœleſtia'q; ardent
Numina amore pari: fouet hæc nam mutuus ignis,
Par'q; ardor, creſcens'q; diu, nec cognitus ulli
Mortali, donec uitali ueſcitur aura.
Hæc cœli facies nobis ſubeuntibus aethram
Viſa procul, nec non hilares dare uelle triumphos,
Quos dedit, at poſtquam inſignis nos cepit olympus,
Et comitum auricomus ſenſit ueſtigia titan,
Qualia paruerint, quanto & maiora, uetamur
Dicere, mortali'q; tibi haud ſat quærere tutum.

Hoc unum eſt haud ſcire nefas.ſublimia cœli
Gaudia nec ſenſu deprehendi poſſe,nec ullis
Monſtrari linguis hominum ſatis.hæc ubi dixit,
Ocyus exurgens princeps petit æthera ſummum
Dareas pulchra comitum ſtipante caterua:
Et faſſa eximio eſt,quem liquit,numen odore.
Proſequor immotis ſubeuntem ſydera diuam
Luminibus ſupplex:donec ſe condat olympo
Haud illi ſimilis:quam ſæuo ſuſtulit arcu
Iulius,at multo radiorum ſepta nitore.
Sed curſus mihi propoſiti iam proxima meta eſt:
Et mox tempus equum ceruices ſoluere anhelas.
Infectatio. Quæ nam igitur,quæ nam ſæuiſſima uipera Iuli:
Vt tecum mihi ſit iam ſermo,piacula cædis
Exoluent ſcelere e' tanto? crudelibus auſis
Quæ nam pœna ſatis poterit tibi digna parari?
Quot'ue cruces tam triſte nefas meruiſſe putādū eſt?
Viciſti hoc Marium,Phalarin,Buſirida,Syllam,
Sparthacon,Antiphatem,Cinnā,Scyrona,Procuſtē.
Hoc tibi collatus mitis Nero:mitis & audax
In ciues Catilina ſuos.neptunia lenis
Proles:quam fallax ſomno cæcauit Vlyſſes.
Eumenidum diræ facies ſurgentibus hydris
Te licet exagitent,flagris,facibus'q; minentur:
Terreat horriſono latratu,& uoce triſauci
Cerberus:æternum ſtygii te carceris antra
Ignibus excrucient:cænoſi gurgitis amnes
Te cogant lethe,& phlegethon tabeſcere luctu,
Belidos urna,latex refugus,ſaxum,rota,uultur

Te uicibus diris exerceat: haud dabis unquam
Sæue pares umbris pœnas, fuſo'q; cruori.
Supplicium omne tuum uicit ſcelus, atq; minora
Flagitiis tormenta tuis ſunt maxima. cœlum,
Aequora tu, & terras rigidis ululatibus olim
Compleſti, & multas lachrymis, ac queſtibus urbes:
Dum tuus omne ſolum funeſtat cæde ſatelles.
Atq; utinam poſſet ſaltem hos delere uetuſtas
Verum nulla ætas, ac nulla obliuio tollet
Tam dirum ac tam triſte nefas: ſæclis'q; feretur
Omnibus: eoo qua littora ſole tepeſcunt,
Occidui'q; fremunt æſtus, boreas'q; timetur
Horrifer, atq; noto ſurgenti terra madeſcit.
Nam ſeu uotiuos celebrabunt oppida ludos,
Seu priuata domus redeuntia feſta quotannis
Natales colet, ac genii cratere meraco
Placabit numen: ſeu læta chariſtia menſis
Inſtaurare uolet largis, ſumptu'q; beato,
Mentem, animum'q; nitens pubes demeſſa ſubibit.
Siue thoris thalamos genialibus Aphrogenea
Inſtruet, atq; breui poſt tempore tecta parentum
Excipient rurſus per grata repotia nymphas,
Occurrent latis proſtrata cadauera campis
Pectoribus ſtantis media inter pocula turbæ:
Atq; intempeſto uexabunt ocia luctu.
Vos autem inſontes animæ: quorum oſſibus arua
Hoſtilis texit rabies, tu'q; inclyta Mauri:
Quam phœbi occaſus tumulat, præluſtris & ortus,
Et notus, & boreas, haud pulchra Colonia tantum,

Apoſtrophe ad ſanctas uirgines

Pontificis'q; pii manes:ueſtigia cuius
Nemo colat,niſi quem Chriſtus delegerit orbi
Pontificem,uitæ non parua exempla daturum
Cultricis rerum domini.& placabilis umbra
Eucharii regum regis:quos ampla receptant
Atria cœlicolum ſancto pro dogmate paſſos,
Virtute eſte quidem macti,precibus'q;(poteſtis
Numine enim,ac meritis)mortalia facta iuuate.
Me'q; procul patria Franciſcum ueſtra Roſetum
Geſta recenſentem ſublimibus urbis aquoſæ
Mœnibus in Venetum mundi,uitæ'q; tenebris,
Pauperie'q; graui preſſum ne temnite:cantu
Si non diſplicui modico,tenui'q; camœna.
Bellorum rigidos motus,triſtes'q; procellas,
Et rabidos Martis fremitus,crepitantia'q; arma,
Armorum'q; feros nullo non orbe tumultus
Felici prohibete manu,compeſcite dextras
Sæcula turbantes ferro,& furialibus auſis.
At ueſtrum placido complexum pectore carmen
Enricum oceani ditiſſima regna tenentem:
Ac pacis,fidei'q; piæ tutamen,& ingens
Iuſtitiæ exemplar feros deducite in annos
Pacatum,lætum,incolumem,clarum'q; triumphis.
Atq; hominum ſeruate genus: quorum annua uobis:
Octobris quum lux prima & uiceſima phœbi
Flammiferum terræ,ac populis oſtenderit axem,
Meſſe Arabum pietas inſtaurat ſacra quotannis.

τέλοσ.

Qualicunq; meo contenta ſit Vrſula uerſu:
Dum ſurgat, melius qui pia geſta canat.

Ἀρσενίου τοῦ μονεμβασίας

Φρανκίσκου τὸ πόνημ᾽ ὁ ῥοών διαπύρσιον εἴποις
ἀμφοτέρων μετέχει σωφροσύνης σοφίης
ἔστι δὲ βιργιλίου τόσσον προφερέστερον ἔργον
ὅσσον τῆς κακίης ἡ ἀρετὴ προφέρει

Franciſci Rhennerii patritii Veneti.

Vrſula Franciſci numeris celebrata Roſcti
Aeneam obſcuret forſan, & Aeaciden.
Tu felix una in cunctis Verona, dediſti
Mantua quod doleat, Smyrna quod inuideat.

Labieni Velutelli Lucenſis.

Mauridos egregium ſcriptorem æquare Catullo
Municipem Verona tuum ſi forte recuſas,
Pace tua dicam, docto es non digna Catullo.

Errores .c.4.v.10.lege. hymenæon.c.5.p.2.v.2.l.Excuſſiſſe.c.6.v.12.l.
per.c.7.v.28.uouit.c.8.v.2.l.tanta.p.2.v.5.l.perſide.c.10.v.19.l. uel.c.
11.v.21.l.circumq;.v.29.l.inſinuans.p.2.v.9.l.Adronq;.c.12.v.6.l.domi
noq;.v.23.l.quæ.c.13.v.4.l.alea.p.2.v.5.l.Eboræ.c.14.v.27.l.uertū-
nus.v.10.l.nunc.c.21.v.2.l.læta.c.23.v.26.l.uirgo.c.25.p.2.v.2.auari.c.
33.v.8.l.parentis.v.27.l.ſardonyches.v.15.l.num.c.34.v.2.l. pomoſis.
v.27.l.origenem:v.28.l.Hiſtrichem.l.fortis.c.26.v.19.l.euagora.c.37.
v.9.l.inuiſere.v.13.l.nonæ.c.39.p.2.v.20.l.inachis.c.40.v.4.l. colu-
mnas.c.42.v.18.l.fœtumq;.p.2.v.22.l.faſcibus.c.49.p.2.v.6.l.harmo
nie.v.7.l.danae.v.8.dele carmē Fata badizæis.repetitū.c.51.p.2.v.2.l.
ſed.c.52.p.2.v.14.l.Matres.c.54.v.17.l.protonat.c.55.v.26.l. ſuperi
c.56.v.12.l.criſtis.

Ioannes Tacuinus de Tridino cum ſenatus Veneti de-
creto Venetiis excudebat. M. D. XXXII.

100.1162

R. UNI

R. UNIV
BIBLIOT